

Pedagógiai program

GORSIUM ÁLTALÁNOS ISKOLA

Készítés dátuma:	2013.
Felülvizsgálat dátuma:	2021.
Az alkalmazotti közösség jóváhagyásának dátuma:	2021.augusztus 23.
A hatályba lépés ideje:	2021.szeptember 01.
A tervezett felülvizsgálat ideje:	2026.augusztus 31.

Tartalom

Tartalom.....	2
1. Nevelési program	4
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	9
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10
1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai	11
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok (Személyes és társas kapcsolati kompetenciák).....	12
1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	13
1.4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai	14
1.4.3 Az erdei iskola feladatai	15
1.4.4 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	15
1.4.5 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	15
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	16
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	18
1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	18
1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	19
1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	28
1.7 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása	30
1.7.1 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	31
1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	35
1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	36
1.9.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	37
1.9.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	40
1.10 A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata.....	41
1.11 Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének, átvételének szabályai	51
2. Helyi tanterv	53
2.1 A választott kerettanterv megnevezése	53
2.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	56
2.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	57
2.3.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	58
2.3.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	59
2.3.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	59
2.3.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	60

2.3.5	Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása	60
2.4	Mindennapos testnevelés alapelvei, megvalósulása	63
2.5	Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	64
2.6	Projektoktatás, témahét	65
2.7	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	66
2.8	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	68
2.8.1	A beszámoltatás, értékelés feladata	68
2.8.2	Az értékelés funkciója differenciált	69
2.8.3	Az értékelés formái	70
2.8.4	Az autizmussal élő gyermekek értékelése, minősítésük lehetséges formái	73
2.8.5	Enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók értékelése	73
2.8.6	Írásbeli feladatok számonkérése, értékelése	74
2.8.7	Szóbeli számonkérés, értékelés	75
2.8.8	A tanulók gyakorlati tevékenységének értékelése	75
2.8.9	A projektek, komplex tevékenységek, csoportmunkák értékelése	75
2.8.10	Egyéb értékelés	76
2.9	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	77
2.10	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	78
2.11	A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	79
2.12	A gyógy- és könnyített testnevelési foglalkozások	79
2.13	Az iskola egészségnevelési elvei	80
2.14	Az iskolai környezeti nevelési elvei	81
2.15	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	84
	A magatartás értékelésének elvei:	84
	A szorgalomjegyek megállapításának elvei:	85
	A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	85
2.16.	A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei	88
2.17.	Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások tananyaga és követelményei	89
3.	A bennem rejelő vezető modellértékű program részletes bemutatása	90
4.	KOMPLEX ALAPPROGRAM	95
5.	ZÁRADÉKOK, HATÁLYBALÉPÉS	113
6.	LEGITIMÁCIÓ	115

1. Nevelési program

Iskolánk nevelési és képzési sajátosságait a helyi igények és lehetőségek alakították ki. Általánosan képző, komplex személyiség- és képességfejlesztő pedagógiát megvalósító iskolaként definiáljuk intézményünket, ahol megfelelő feltételek megteremtésével, integráltan, tanulási kudarcnak kitett, valamint sajátos nevelési igényű tanulók oktatása-nevelése is folyik. Különös hangsúlyt kap nálunk az autista gyermekek inkluzív oktatása-nevelése.

Mivel a problematikus tanulók saját fejlődésük és közösségük fejlesztésének is gátjává válhatnak, nagyon fontos feladatunknak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő és szociális hátrányokkal bíró tanulók fejlesztését, a közösségi életbe való beilleszkedésüket, hogy ez által növeljük tanulási esélyegyenlőségüket.

Fő célunk *minden gyermek* számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagukkal és környezetükkel egyensúlyban éljenek.

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A minőségi nevelő- oktatómunka

Pedagógiai munkánk középpontjában a minőségi nevelő- oktatómunka áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően.

Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben. A tanulóbarát, családias légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti.

A tanulóközpontúság-hatékony önálló tanulás

Az aktív tanulás hangsúlyossága a passzíval szemben. A tanuló képes legyen kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. A hatékony és önálló tanulással az előzetes tanulási és élettapasztalataira építse tudását, ismereteit és képességeit a helyzetek sokaságában alkalmazni tudja tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú. Ennek előmozdítása érdekében a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítjük előnyben. Kihasználjuk a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket, valamint

a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatásával szintén hozzájárulunk a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Esélyegyenlőség, integráció

A másság elfogadása, toleranciaképesség kialakítása, a szociális magatartás (nyíltság, empátia, szolidaritás, stb.) képességeinek és készségeinek elsajátíttatása is alapvető céljaink között szerepel. Törekszünk arra, hogy tanulóink rendelkezzenek társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással; attitűdjük legyen empátikus, a másságot elfogadó, toleráns; érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, különleges gondozásra való jogosultságból adódó nehézségekre. Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség megteremtésére való törekvés, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében.

A felelősségtudat

Mindannyian felelősek vagyunk önmagunk-, egymás- és az intézmény egészének fejlődéséért, az intézmény értékeinek, jó hírnevének megőrzéséért, a vállalt vagy ránk bízott feladatok felelősségteljes elvégzéséért.

A nevelőtestület tagjai személyes példamutatással, illetve különböző pedagógiai eszközökkel és módszerekkel segítik a tanulók felelősség-tudatának kialakítását.

Az emberi értékek közvetítése, erősítése

Nagy hangsúlyt helyezünk az általános emberi, európai, nemzeti, lakóhelyi értékek elfogadására és időszerű alkalmazására. Kiemelt feladatunk önmagunkban, a környezetünkben a hazaszeretet erősítése, a határainkon túli magyarokkal, testvérintézményünkkel, a tordaszentlászlói Borbély József Általános Iskolával kapcsolataink ápolása.

A képesség- és személyiségfejlesztés harmóniája

Feladatunk a kognitív tanulási képességek és a személyiség egészének fejlődését meghatározó szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, egészséges arányának, fokozatosságának és folyamatosságának megteremtése.

Differenciálás-esélyegyenlőség

Pedagógiai eszközeink között kiemelt szerepet kap a differenciált tanulásszervezési módszerek alkalmazása, különös tekintettel a sajátos nevelésű tanulók esetében, ami lehetővé teszi a tanulók

személyes szükségleteinek, tudásának, képességeinek és motivációinak megfelelő fejlesztést, biztosítva ezzel a hatékony tanulás szempontjából nélkülözhetetlen helyes énkép alakulását.

Építő egymásrautaltság - Egyéni felelősség

Munkánk során szem előtt tartjuk, hogy az egyének és az egyes csoportok fejlődése pozitívan összefüggjön egymással, hogy az egyik tanuló fejlődéséhez szükséges a másik fejlődése, valamint az egyik csoport sikere egy másik csoport sikerétől függ, de mindenki felelős a saját munkájáért és a csoport teljesítményéért.

Tevékenység-, gyakorlat-központúság

A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú pedagógiai gyakorlat megvalósítását támogatjuk, amely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére, problémamegoldásra, összefüggések felfedezésére, következtetések levonására, döntésekre, egyéni vélemények kialakítására, az ismeretek alkalmazására, a társakkal való együttműködés és munkamegosztás, a feladatért vállalt felelősség megtapasztalására.

A mindennapi életben hasznosítható, a társadalmi környezet változásainak és igényeinek megfelelő ismeretek közvetítését, tudás átadását és a megszerzett tudás felhasználását. A döntésképes, döntéséért felelősséget vállaló személyiség készségeinek fejlesztését.

Egyensúlyteremtés

Igyekszünk a megfelelő arányt megtalálni a készség-, képességfejlesztésre és az ismeretszerzésre fordított idő között, figyelembe véve, hogy bizonyos ismeretbevétel híján a készség-, képességfejlesztés sem optimalizálható. Egyensúlyt kell teremtenünk az egyéni tanulás, a felfedeztetés, illetve a páros, kooperatív és frontális oktatás között.

Motiváló tanulási környezet

A tanulás hatékonysága szempontjából és az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulók együttneveléshez megfelelő tanulási környezet kialakítására törekszünk, amely egyfelől örömforrást jelenthet, másfelől érdeklődést kelt, aktív, konstruktív együttműködésre készíteti a tanulókat, tanulási motivációjukat fejleszti. A 21. század kihívásainak megfelelően, kiemelt figyelmet fordítunk az IKT ismeretek oktatására, tanulóink digitális kompetenciáinak fejlesztésére. Ezeknek az ismereteknek az átadása során felhívjuk tanulóink figyelmét a digitális platformok és tartalmak célszerű és etikus használatára.

Tantárgyi integráció

A tantárgyi integráción alapuló szemlélet feladata az alapkészségek és kompetenciák kiemelt fejlesztése. A hatékony kompetencia fejlesztés érdekében a tantárgyi integráció feltételrendszerét teremtjük meg.

Az egészséges életmód, egészségvédelem

Kiemelt feladataink közé soroljuk az egészséges életmód, egészségvédelem technikájának elsajátítását, a testi-lelki egészség, a személyes higiéné, a viselkedés-kultúra, az önismeret és reális én-kép kialakítását. Az egészséges munkakörülmények és az életkorhoz illeszkedő terhelés feltételeinek megteremtését.

A környezetvédelem lehetőségeinek ismerete és gyakorlása

A természet, a környezet értékeinek tisztelete, megóvása, ápolása, társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedés az emberi és a természeti környezetben, környezettudatos szokásrend kialakítása és mindennapi gyakoroltatása szintén feladatunk kell, hogy legyen. E feladatok megvalósítása érdekében számos tanórai és tanórán kívüli programot szervezünk.

Célunk:

Színvonalas alapfokú oktatás az ismeretek közvetítésével és a személyiség sokoldalú fejlesztésével.

Feladataink:

Közvetíteni kívánunk:

- alapvető tudományos igényű ismereteket,
- erkölcsi, etikai és vallási értékeket,
- magatartási, viselkedési normákat, modelleket.

Fejlesztetni kívánjuk tanulóinknál:

- az értelmes, kreatív és kritikai gondolkodást,
- másság elfogadását, toleranciaképességet, a szociális magatartás kialakítását
- a kommunikációs képességeket és készségeket,
- a manuális képességeket tudatosan irányított tevékenységrendszer által,
- az egész életen át történő tanulási igényt

- a demokratikus és felelős döntési készséget
- a másokra való figyelmet, a világ dolgai iránti érdeklődést
- az egészséges, környezettudatos életmódra való törekvést.

Nevelési eszközök, eljárások, módszerek, amelyekben a nevelők szakmai autonómiája érvényesül:

- az ismeretanyag elsajátításában a rendszerességre, alaposagra szoktatás a követelés, a folyamatos ellenőrzés és értékelés révén;
- a nevelési-oktatási folyamatban a kompetenciaalapú oktatás sokféle, speciális módszerének alkalmazása;
- pedagógiai tevékenység „specializálása”, differenciálás az egyéni fejlődés, az életúthoz igazodó szinteknek megfelelően
- a beszélgető körök
- a játék, amely felhasználható az együttműködés, a másik gondolkodásába, helyzetébe való beleélés tanulására is,
- valódi élethelyzetek, tanulási környezet produkálása (tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások, erdei iskola, tematikus és nyári táborok stb.) a hatékonyabb tanulás érdekében
- projektek
- minden tevékenységben a gyakorlás módszere,
- Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási - számolási nehézségek (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia) gyors felismerése és kezelése. Ezt a felzárkóztatási feladatot a gyógypedagógusok és fejlesztő pedagógusok iránymutatásai alapján, szakmai segítségükkel igyekszünk ellátni.
- fontos a dicséret, mint az elismerés, de a büntetés is, mint a helyes értékrend kialakításának eszköze,
- a nevelési célból felhasznált tárgyi és technikai eszközök megválasztásának is a tanulók sokoldalú fejlesztését kell szolgálniuk.

Nincs azonban egyedüli célravezető módszer. Általában nem egy, hanem több módszert, eszközt alkalmazunk egy időben, párhuzamosan, meghatározott összefüggésben, szem előtt tartva a gyermekek egyéni képességeit, egyéni személyiségjegyeit.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulók erkölcsi nevelése

Különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóink között a hátrányok feltárásával és kompenzálásával törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására az alapvető erkölcsi értékek megismertetésével, tudatosításával és meggyőződéssé alakításával tanulóink körében (szociális kompetenciák).

A tanulók értelmi nevelése

Lényeges feladatunk az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése, matematikai kompetencia).

A tanulók érzelmi nevelése

Céljaink között szerepel a tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása (énkép, önismeret fejlesztése).

A tanulók közösségi nevelése

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. Az együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével (szociális kompetencia), a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása (anyanyelvi kompetencia, kommunikáció).

A tanulók esztétikai nevelése

Szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, értékmegőrző magatartás kialakítása. Igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben (esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség).

A tanulók akarati nevelése

Feladatunk az önismeret kialakításával a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása (énkép, önismeret fejlesztése).

A tanulók nemzeti, hazafias nevelése

A haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése. A nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése (szociális és állampolgári kompetencia).

A tanulók állampolgári nevelése

Az alapvető emberi, állampolgári és Európai Uniók jogok és kötelességek megismertetése. Más népekkel szembeni tolerancia, problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt (állampolgári kompetencia).

A tanulók munkára nevelése

Szükséges a munka fontosságának tudatosítása, a munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása (kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia).

A tanulók egészséges életmódra nevelése

Fontos célunk a testmozgás képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti vágy felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.

A tanulók környezeti nevelése

Elengedhetetlen feladat a természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése, a környezeti és a biológiai sokféleség fennmaradása szükségességének kiemelése, a védettség formáinak és szintjeinek megismertetése. Értékmegőrző és fejlesztő, környezettudatos magatartás kialakítása. Az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása (természettudományos kompetencia, környezettudatosságra nevelés).

Az eredményes munka feltétele, hogy a pedagógus maga is rendelkezzen közösségi vonásokkal, így alkalmas legyen a személyiségfejlesztéssel járó feladatok elvégzésére, valamint tudatosan adjon példát szakmai felkészültségéből, korrektségéből, emberségéből.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségfejlesztés fontos színtere az iskola, a legfontosabb intézmény az egészséges életmód egyéni és közösségi készségeinek kialakítása szempontjából a gyerekek számára.

Az iskolában az egészséggel kapcsolatos ismeretek oktatása szükséges, de nem elegendő feltétele az egészséges életmód kialakításának. Az önismeret, egészséges választási képességre való nevelés direkt és indirekt módszertana, a lelki egészségvédelem, az egészség megőrzése, fejlesztése szempontjából döntő.

Az iskolai közétkeztetés, az erdei iskola és a táborozások a táplálkozási szokások kialakításában is fontos szerepet játszanak, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek egészségfejlesztésének is fontos elemei.

A mindennapos örömszerző testmozgás szocializációja is az iskolában történik.

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskolai közösség életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

Az iskolában az egészséggel kapcsolatos ismeretek oktatása szükséges, de nem elegendő feltétele az egészséges életmód kialakításának. Az önismeret, egészséges választási képességre való nevelés direkt és indirekt módszertana, a lelki egészségvédelem, az egészség megőrzése, fejlesztése szempontjából döntő.

Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez: a biológia tantervekben a táplálkozás, a betegségek felismerésével, kezelésével és megelőzésével foglalkozó tananyagokon keresztül; kémia órákon a nikotin, az alkohol, a kábítószer élettani hatásaival és egészségkárosító tulajdonságaival ismerkedhetnek meg a tanulók; az etika órákon pedig inkább e káros szenvedélyeknek az egyénre és környezetére gyakorolt hatásával szembesülhetnek; a technika-életvitel tananyaga helyes életvezetési minták kínálásával kapcsolódik e témakörhöz; a testnevelési óra és a mindennapos testedzés pedig kiemelt jelentőségű az egészségmegőrzés szempontjából.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása;
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési (modulszerű) tantárgy hatékony (= bensővé váló) oktatása.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (elsősegély-nyújtó);
- erdei iskola (a túrázás balesetvédelmi ismeretei),
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára (Gorsium-hét)

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok (Személyes és társas kapcsolati kompetenciák)

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Legfontosabb eszköze az együttes élmény. E területen az iskola elsődleges feladata vitathatatlan.

A közösségi nevelés területei: a család, az óvoda, az iskola, az iskolán kívüli közösségek és a társadalom. A gyerekek szempontjából meghatározó a család, az óvoda és az iskola, mert az alapvető viselkedési formákat itt sajátítják el. Nem becsülhető le a baráti kör, sportkörök és egyéb közösségek hatása sem, de ezek csak később kezdenek előtérbe kerülni. A társadalom egészének hatása elsősorban a médián keresztül közvetítődik. A média hatása (Facebook, mobiltelefon) különösen erős a gyerekekre. Ezt az iskolának figyelembe kell vennie, és megfelelően értelmeznie (digitális kompetencia).

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák: szaktárgyi órák
osztályfőnöki órák

- egyéb foglalkozások
- napközi, tanulószoba
- az osztályok közös programjai (klubdélután, osztálykirándulások, hulladékgyűjtés, társadalmi munka stb.)
- szakkörök
- erdei iskola, mint sajátos tanulásszervezési forma
- diák-önkormányzati munka
- szabadidős tevékenységek (kiállítás-, mozi-, színház- és üzemlátogatás)
- nyári táborok

Az alábbi öt terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások a feladatai, céljai azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájáruljanak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartás kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend)
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével)
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése
- Önellenzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére nevelés
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése

- Olyan pedagógusközösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja. Továbbá egységes pedagógiai elvek kialakításával következetes pedagógusi munkával oktatja-neveli tanulóinkat.

1.4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- A napközis és tanulószobás foglalkozások fontos szerepet töltenek be a gyermeki közösségfejlesztés folyamatában (tanulási illetve szabadidős tevékenységek megszervezése, irányítása)
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítják, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (dráma-mese, énekkar, tánc, képzőművészeti, kézműves) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez
- Az iskolai rendezvények valamennyi tanulót megmozgatják, sokirányú elfoglaltságot nyújtanak, növelik a közösségi összetartozás érzését, sikerélményt adnak, melyek a személyiség pozitív irányú változását eredményezik.
- Az iskolai hagyományok a tanulók mindennapi életének sarokkövei, amelyek révén alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy tanulóink igénylik ezen események megrendezését:

nemzeti ünnepeinkről való méltó megemlékezés

alsós és felsős műsoros délutánok

elsősök köszöntése, megajándékozása

honvédelmi nap (KEMPP)

vetélkedők

karácsonyi /húsvéti kézműves délutánok

farsang

zöld jeles napok

projektek

az iskola névadójához kapcsolódó programok

Gorsium-hét programjai

nyílt napok szülőknek

Iskolanyitogató
Anyák napja
tanulmányi kirándulások osztálykeretben
sportrendezvények (bajnokságok, Gorsium-kupa, versenyek)
erdei iskola
nyári táborozás

1.4.3 Az erdei iskola feladatai

Az erdei iskola nem csupán az élő és élettelen környezet kutatását szolgálja, hanem önmagunk és társaink jobb megismerését, a társakkal való barátkozást, a közösség fejlesztését is:

- a program megvalósítása a tanulók aktív, cselekvő tevékenységére alapoz;
- kihasználja az együttes tevékenységekben rejlő szocializációs lehetőségeket
- heti közös munka és egymásrautaltság
- az ismeretszerzés folyamatát elsősorban kooperatív tanulási technikákra, a projektmódszer alkalmazására építi;
- izgalmas játékszín is egyben
- az iskola tantervének integráns részét képezi

1.4.4 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják
- Tagjai jelöljenek ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sértik az egyéni érdekeket
- Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére

1.4.5 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

- A séták, a kirándulások, táborozások mélyítsék el az egymáshoz tartozás érzését, valamint a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget
- A pedagógus építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, külső szakemberekkel
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A *pedagógusok* feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógus feladata nem csupán a tananyag közvetítése, hanem a tanulási folyamat irányítása és segítése.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- felvételi, osztályozó, javító vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken, rendezvényeken
- iskolai kulturális, közösségi és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben, ebédelésekor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken, rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,

- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és évi végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével, a kirendelt szociális segítő munkatárssal, gyermekjóléti szolgálattal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Szükség esetén meglátogatja tanulóit családi környezetben (családlátogatás).

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az általános iskolának az a feladata, hogy törekedjen egyre jobban figyelembe venni és eredményesen kezelni a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődési, valamint a sajátos adottságbeli, érdeklődési és tanulási stílusbeli különbségeket. A differenciálásnak meg kell jelennie az iskola nevelési-oktatási folyamatának minden területén.

1.6.1 *A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek*

Minden gyerek valamiben tehetséges, kimagasló teljesítményt nyújthat az intellektuális képességek, a sport, a művészet vagy a kézügyesség területén. A pedagógus feladata felismerni és támogatni a tehetséges gyerekek azon tulajdonságát, miszerint mindent megtesznek azért, hogy elérjenek, megszerezzenek valamit. Fel kell tárni a fejlesztésük lehetőségeit, segíteni kell őket abban, hogy a tehetségükhöz mértén a legtöbbet hozhassák ki magukból.

A tehetséggondozás célja tehát, hogy biztosítsuk tanulóinknak azokat a lehetőségeket, amelyek elősegítik képességeik hatékonyabb kibontakoztatását és fejlesztik a személyiségüket is:

- az egyéni adottságok és képességek felderítése,
- a személyiség sokoldalú kibontakoztatása,
- kreativitásfejlesztés
- motiválás,
- logikus gondolkodás,
- önálló, ötletgazdag, rugalmas problémamegoldás
- vizuális- és finommotoros képességek fejlesztése.

A pedagógiai munka során a frontális munka helyett a differenciált, kiscsoportos (homogén csoport) és egyéni foglalkozások alkalmával lehetőség nyílik egyéni képességek megismerésére és kibontakoztatására: kommunikációs képesség, megismerő képesség, pszichomotoros képesség, egyéb képességek (értékelési, döntési, együttműködési).

A tehetséggondozás során elsősorban a képességfejlesztésre összpontosítunk, nem „tantárgyszagú”, nem az iskolai tananyagra fókuszál. De a szaktárgyi tanulmányok terén is külön feladatokkal biztosítjuk a képességek kibontakozását, valamint differenciálást segítő taneszközökkel, gyűjtőmunkával egy-egy

téma önálló feldolgozása során, szakkörökkel, sportköri foglalkozásokkal, házi-, megyei- és országos tantárgyi versenyekre felkészítéssel. Fontos a tanulók ösztönzése, biztatása, előmenetelének figyelemmel kísérése. Segítjük a középiskolai beiskolázásnál a megfelelő iskolatípus megtalálását.

A tehetségek gondozásának nem szabhatnak határt az iskola véges lehetőségei. A felismert tehetségek számára, a szülőkkel közösen, meg kell találni kibontakoztatásuk lehetőségét az iskola falain kívül eső keretek között is. Ebben az iskola hivatalos és személyes kapcsolatai, tapasztalata révén, pótolhatatlan segítséget tud és köteles nyújtani.

E folyamat elősegítése érdekében sikeresen pályáztunk a Tehetségpont státuszra, melynek következő etapjában az *Akkreditált tehetségpont* minősítés megszerzése a feladatunk.

1.6.2 A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkózását segítő program

A gyerekek túlnyomó többségének továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje az általános iskolából kilépve attól függ, hogy a gyermek milyen fejlettségi szinten kezdi meg tanulmányait az első évfolyamon, és a továbbiakban milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkezik a tanuláshoz és egyéb ismeretszerzéshez. Ezt legoptimálisabban a kisiskolás korban lehet kialakítani képességfejlesztéssel.

Ennek ideális módja a kooperatív tanulás, amely egyenlő esélyt biztosít a hátrányos helyzetű és vagy lassabban haladóknak is a munkában való részvételre, toleranciára, elfogadásra és egymás segítésére nevel, örömmel és kedvvel végzett munkát, aktív tanulást eredményez.

A kooperatív tanulás alkalmas az iskolai kudarcok nagymértékű csökkentésére, a tanulási kedv és sikerélmény és eredményesség biztosítására.

A tanulók képességeinek nehézségei összefügghetnek a különböző értelmi és személyiségi folyamatok problémáival is. A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődik, alapja a bizalom és az önbizalom erősítése, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban.

Kiemelt területek:

- anyanyelvi (dyslexia, dysgrafia)
- matematikai (dyscalculia)

Módszerek: a kompetenciaalapú oktatás módszertárából, az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motivációra építettek.

Tanórán belül:

- Differenciálás: A fejlődés és fejlesztés lehető legkedvezőbb lehetőségeinek és feltételeinek biztosítására törekszünk direkt vagy indirekt módon. A feladatokat, az egyéni képességeket és az eltérő fejlődési ütemet szem előtt tartva mennyiségi és minőségi szempontból differenciáljuk.

Tanórán kívül:

- Korrepetálás: Iskolánk rendszeres korrekciós foglalkozásokat biztosít magyarból és matematikából azoknak a gyerekeknek, akik egyedül nem képesek pótolni hiányosságait, illetve akiknél felmerül valamely, az adott tárgyhoz szükséges részképességek hiánya. Ilyenkor e részképességek fejlesztése folyik.
- A mozgásfejlesztésre és tartásjavításra helyben gyógytestnevelés és gyógyúszás keretében kerül sor.
- Logopédiai egyéni és csoportos terápia
- A különleges bánásmódra szoruló vagy más okból magántanulói státuszt igénylő gyermekek iskolánkban egyéni tanrend szerint összeállított, szaktanár által irányított külön órákra járnak, és speciális szükségleteikhez alkalmazkodó osztályozó vizsgán adnak számot tudásukról.

Pedagógiai szempontból előnyös, hogy a tehetséges, az átlagos képességű és fezzárkóztatásra szoruló tanulók egy osztályban tanulnak, mivel a tehetségesek gyakran pozitívan hatnak a tanulásban kevésbé sikeres társaikra.

A felzárkóztatást segítő programba bekerülők köre:

- Azok a tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak, akiknek a felzárkóztatásához már nem elegendők a korrepetálások.
- Fontos és lényeges feladatai vannak ebben a folyamatban a pedagógusoknak a káros tényezők megállapításával, majd ennek ismeretében a lehetséges és szükséges speciális módszerekkel a káros hatások kiküszöbölésére illetve csökkentésére.
- A gyermek egyéni szükségleteinek figyelembe vételével, de a fokozatosság elve alapján nehezülhetnek az elvégzendő feladatok. Mivel a fejlesztés olyan szintről kezdődik, amelyet a gyerek még jól teljesít, azonnal sikerélményben részesül, és nem utasítja el a további segítséget.

- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdő tanulók.
- A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkózat, hanem olyan képességeket fejleszt, amelyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A fejlesztő foglalkozásokon a gyermekek problémájának súlyosságától függően, egyéni vagy kiscsoportos formában folyik a képességfejlesztés, amelynek területei a tanítók által jelzett problémák, az iskolában elvégzett felmérések, és a rendelkezésre álló szakvélemények alapján kerülnek meghatározásra:

- A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.
- Érzékszervek működésének fejlesztése
- Érzelmi intelligencia
- Beszédfejlesztés
- Mozgás, illetve idegrendszer fejlesztő tornák
- Korai fejlesztés módszerei
- Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése
- Viselkedés korrekciós módszerek
- Figyelem fejlesztő gyakorlatok
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Tanulást segítő programok
- Informatika és audiovizuális technika alkalmazása
- Relaxációs módszerek
- Minden fejlesztés célja:
- Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember
- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés

- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, reedukáció
- Részképesség zavarok megszüntetése
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés

A rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

- A pedagógiai rehabilitáció formái:
- Logopédiai egyéni és csoportos terápia
- Szenzoros integrációs tréningek és terápiák
- Kommunikációs tréningek
- Bábterápia
- Drámaterápiás foglalkozások.
- Az egészségügyi rehabilitáció formái:
- Foniátriai vizsgálat és ellátás
- Gyermek-neurológiai vizsgálat és ellátás
- Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia
- Gyógyúszás, gyógytorna
- Relaxációs tréningek.

A fejlesztés szervezeti formái:

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4 - 6 fő), a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

- *autizmussal élő gyermekek*: olyan pervazív (átható) fejlődési zavar, amelyben a három különböző területen jelenik meg minőségi károsodás: a kommunikáció, a szociális viselkedés és a rugalmas viselkedésszervezés területein. A szociális és kommunikációs készségek sérülése, valamint a tevékenységek megszervezésének nehézsége miatt a világ kaotikus, átláthatatlan számukra. Ahhoz, hogy megteremtsük a biztonságos környezetet, átláthatóvá kell tennünk számukra a környezetet, amelyet a tér és idő szervezésével, vizuális segítségekkel érhetünk el.

A fejlesztéshez, a hatékony eszközrendszer kialakításához autizmusban képzett szakember segítsége szükséges. Sikeres integráció egyik fontos feltétele a lehető legnagyobb fokú segítségnyújtás a tevékenységek térbeli és időbeli megszervezésében: a gyermek érthető információt kapjon arról, hogy mikor mit kell vagy lehet csinálni, hol történik az adott tevékenység, mennyi ideig tart, mi lesz a következő tevékenység, hogyan kell egy tevékenységet elkezdeni, illetve befejezni. Szakszerű ellátásukhoz szükséges gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens, mentálhigiénés munkatárs jelenléte, illetve az osztályban tanító pedagógusok megfelelő felkészítése. (Pedagógiai programunk 30-33., 51., 58-59., 61-63., 69. o.)

- *enyhén értelmi fogyatékos tanulók*: fejlődésük igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki.

A fejlesztéshez, habilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár együttműködése szükséges. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába. (Pedagógiai programunk 69.o.)

- *beszéd-fogyatékos tanulók*: a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat.
- *Énkép, önismeret*: a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

- *Információs és kommunikációs kultúra:* informatikai eszközök segítő szerepe. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.
- *Tanulás:* az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazása, különösen az írás- és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetén
- *Testi és lelki egészség:* a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy a maradandó tünetekkel később is együtt tudjon élni.
- *A részképesség-zavar* tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiás céllal csak átmeneti formának tekinthető, amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.
- *A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott* tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.
- *Egészséges énkép és önbizalom kialakítása*
- *Kudarctűrő-képesség növelése*
- *Önállóságra nevelés*
- Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a *hiperaktivitás, a figyelemzavar*, indokoltá válhat a rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

- **Fejlesztő programok**

Gyógytestnevelés: Kiscsoportos foglalkozások, megfelelő eszközpark, változatos tornaszerek, fejlesztő játékok segítik a szakmai munkát.

Logopédia: A beszéd és a kommunikáció fejlesztése minden, a tanulóinkkal kapcsolatba kerülő felnőtt feladata. Emellett két logopédus is segíti ezt a munkát, akik utazó logopédusként dolgoznak.

Számítógépes egyéni fejlesztés: Közvetlenül motiválja a gyereket, aki játéknak éli meg a feladatokat. A hibák nyom nélkül eltüntethetőek, így mentesülünk a kudarcélménytől. Előnye még az egyéni tempó szerinti haladás lehetősége is. Javítja a hosszú távú memóriát és a kézügyességet. Fejleszti a problémamegoldó képességeket, térbeli és logikai képességeket is mutat. A kommunikáció fejlesztésére is kiváló eszköz. A kép és szóképegyeztető feladatok hasznosak különösen a szimbólumzavarral küszködő gyerekeinknél.

- Egyéb fejlesztő terápiák

1. **Vízi terápiák**

Rehabilitációs úszásoktatás:

Iskolánkban 1995 óta folynak vízi foglalkozások, amelyek célja kisvízben a vízhez-szoktatás, megfelelő vízbiztonság elérése, helyes légzéstechnika elsajátítása, az arra képesek esetén 1-2 úszásnem minél megfelelőbb technikájú elsajátítása, majd ezek mélyvízben történő tökéletesítése, az állóképesség fokozása; *nem úszástanulás céljából*: beszűkült, feszes izmok nyújtása, a mozgás szabályozása az ízületi mozgás terjedeleme növelése, járási biztonság gyakoroltatása.

2. **Művészetterápiák**

A művészetterápia sokféle területre hat. Ezek közül a legfontosabbak: személyiségfejlesztés, élményfeldolgozás, képességfejlesztés, önkifejezés, kreativitás. Az élményfeldolgozás során az egyén megtanulja érzelmeit, indulatait kezelni, ami beépül személyiségfejlesztésbe, a személyiségfejlődésbe is. Minél kreatívabb, annál jobban képes az élményfeldolgozásra, az önkifejezésre is

- *Drámaterápia*

A drámaterápia az életet jelenetek és hangulatok színváltozásának tekinti, amelyek bevésődnek emlékezetünkbe.

Célja, hogy mindenki pozitív értelemben váljon saját történetének rendezőjévé. a személyiség konstruktív változása, traumák feldolgozása, önbizalom, önkifejezés és kommunikációs készségek fejlesztése, stressz-kezelési technikák elsajátítása és az önismeret. Csoportokban alkalmazásával, egy-egy probléma megbeszélésével, rekonstruálásával, jelenetté formálásával, játék közben alakul ki az összefüggő láncolat, amely lépésről lépésre elvezet a korai, egykor sokkoló élmény feltárásához.

Az előadó-művészet eszközeivel, mítoszokkal, történetekkel, mozgással, rituálékkal, maszkokkal, karakterépítéssel, improvizációval. Nem célja színházi produkció felállítása, gyógyító ereje a terápiás folyamatban és a terápiás kapcsolatban található.

- *Képzőművészeti terápia*

A festés, rajzolás – ugyanúgy, ahogyan a játék – természetes kifejezőmódja a gyerekeknek, akik szorongásaik, belső konfliktusaik szavakba öntésére még nem, vagy kevéssé képesek. A művészi tevékenység lehetőséget nyújt a gyerekeknek a megterhelő élmények feszültségeinek levezetésére, az élmény más szinten (rajzban, festésben) való megfogalmazása által.

A terápia lényege a személyiségépülés. Megfelelő környezet kialakításával az egyén öngyógyításba kezd, miközben „csak” az anyagot, teret és a védelmet biztosítjuk számára. A terápia pedagógiaiilag és pszichológiaiilag is alátámasztható.

○ *Zeneterápia*

A muzsika hallgatása oldja az izmok feszültségét, hangulati változást.

A gyógypedagógiában értelmi és érzékszervi fogyatékosoknál, továbbá magatartás és figyelemzavaroknál, autizmusnál, részképesség problémáknál, fejlesztés, pszichés sérülések megelőzésére, kezelésére van hatással.

○ *Meseterápia*

A gyerekek a meséken keresztül kapcsolatba kerülnek egyrészt saját vágyainkkal, lehetőségeinkkel, másrészt szellemi gyökereikkel, és e gyökerek révén létezésünk alapjának tekinthetjük azt az értékrendet, amely nemcsak egy szűkebb közösség sajátja, hanem univerzálisnak tekinthető.

○ *3 Állatterápiák*

A Madárkórház orvosaiival együttműködve fejlesztjük ki azt a módszert, melynek lényege a kisállatok tanórai jelenlétéből fakadó motivációs tényező kihasználása az oktatásban.

A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkózását segítő programon belül különös hangsúlyt kap nálunk az autista gyermekek fejlesztése

A fejlesztés alapvető feltételei:

- a tárgyi és személyi-szakmai feltételek megteremtése
- speciális taneszközök biztosítása
- megfelelő szakmai háttér: az iskola tanulói és a szülők körében felvilágosító, preventív munka, hogy megfelelően elfogadóak legyenek sajátos nevelési igényű gyerekekkel, és minél sikeresebb legyen az autizmussal élő gyerekek befogadása a többségi iskolába.
- a tantestület pozitív, befogadó attitűddel való felkészülése a feladatra: különösen nagy feladat hárul azokra a pedagógusokra, akik osztályukban felvállalják az autista gyermekek befogadását, de az intézmény valamennyi dolgozójának tájékozottnak kell lennie a témában, hogy a gyermekek integrációját - akár egy folyosói találkozás alkalmával is - segíthessék
- az autizmus területén jártas szakember: az autizmussal élő gyerekek képességkultúrája nagyon változatos, minden gyermekhez más kulcs vezet, ezt a kulcsot megtalálni csak megfelelő szakember segítségével lehet.

- az autizmussal élő gyermekek oktatásában részt vevő szakemberek együttműködése, állandó vélemény cseréje, kommunikációja
- Az autizmussal élő gyermek tanulási és gondolkodásmódja élesen különbözik a típusos gyermekétől, a velük történő foglalkozás a szokásostól eltérő, és csak az autizmus természetének megértésén alapuló intuícióval lehetséges.

Az érintett tanulók terhelése kétszeres, mert a tananyag mellett meg kell tanulniuk a szociális interakciókban való részvétel módjait.

Különösen hangsúlyos *fejlesztendő tartalmak*:

- Viselkedési szabályok, minták
- Énkép, testkép, önismeret
- Érzelmek kifejezése
- Önkontroll
- Az emberi kapcsolatok rendszere
- Mások tulajdonságai, tevékenységi körei, érzelmi reakciók felismerése
- Az érdeklődésnek, életkornak megfelelő örömteli szabadidős készségek

A felsorolt tartalmak oktatásához autizmus specifikus pedagógiai módszerek állnak rendelkezésre.

Az integráció lehet részleges, teljes, fordított, szociális a gyermek specifikus állapotától függően. A mi intézményünkben mindhárom integrációs formát alkalmazzuk.

Szenzomotoros fejlesztő foglalkozások

- o zeneterápia
- o babzsákos foglalkozás
- o gyógyúszás (vízi terápia) az intézmény gyógytestnevelőjének irányításával
- o tervezett és irányított társasjáték,
- o kézimunka
- o drámajáték
- o állatterápia

A gyermekek oktatása-nevelése személyre szabottan, a spektrumzavar mélységétől, jellegétől függően *egyéni fejlesztési terv és protokoll* szerint történik, ezért egyénenként teljesen különböző a haladás üteme is:

- Az idő, a tanítási helyzetek, tevékenységek pontos, gondos, gyermek által átlátható strukturálása (strukturálatlan idő minimalizálása), vizuális információ kiegészítése és külső szervezés támogatása.
- Speciális, egyéni motivációs rendszer kialakítása.
- A speciális környezetben belül és a személyek között olyan kommunikációs rendszer kialakítása, amely igazodik a gyermek mentális korához, beszédértésének szintjéhez.
- A csoportba való beillesztést és a taníthatóságot akadályozó viselkedésszabványok kezelésében alapvető a viselkedés- és kognitív terápiák alkalmazása, illetve a megelőzést szolgáló stratégiák alkalmazása.
- A fejlesztő tevékenység lényeges mozzanata az ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata és fenntartása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség gyakorlati alkalmazhatósága.
- A tanulók túlterhelésének megakadályozása felesleges információk elkerülésével
- A viselkedés-terápiás, fejlesztési és tanítási célokat a fenti szempontok alapján hierarchikusan kell értelmezni és fontossági sorrend szerint kell a fejlesztési tervekbe iktatni.

Ellátásuk a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 47.§ (10) alapján a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember igénybevételével biztosítható.

1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségek megjelenése biztos jelei annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegüket mindennapi viselkedésükre. A magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik. Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk.

Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak.

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnék.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele és szakvélemény kérése, a javaslatok alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, osztály- és iskolatársaival való kapcsolat javítása, amely során pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködése szükséges.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarc-tűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai szolgáltatásaink keretén belül különféle vizsgálatokat és terápiás módszereket (dráma-, mese-, képzőművészeti terápia) alkalmazunk.
- Esetelemzésekkel alakítjuk az egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében a gyermeket tanító kollégák körében.
- Differenciált bánásmódot biztosítunk, segítjük tanulóinkat önértékelési problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.

- Részképességzavar esetén a gyermekek fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, ahol differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segítjük továbbhaladásukat. (Fejlesztő pedagógusok)

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

Azokban az esetekben, ahol a gyermek szociális létbizonytalanságban van, kérni kell az illetékes önkormányzat segítségét.

1.7 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az intézményünk kiemelten kezeli az ifjúságvédelemi tevékenységet.

Célunk: A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében segítség nyújtása, együttműködés a különböző szakemberekkel. Minden gyerek érezze az egyéni törődést, olyan légkör teremtése, amely eleve kizárja, hogy bármelyik gyermek bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetbe kerüljön.

Feladataink:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón keresztül és az iskolafogászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálni:

- a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését
- mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása
- használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot
- a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét
- folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése
- szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához
- tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.
- További feladat: a problémák felismerése, az okok keresése, segítségnyújtás, a jelzőrendszer működtetése a tantestületen belül illetve a gyermekjóléti szolgálat felé, a családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás, a törvényi feltételeknek megfelelően kedvezményes étkezés- és tankönyvellátás biztosítása az érintettek részére.

Speciális gyermekvédelmi gondoskodásban részesülnek:

- a hátrányos- és veszélyeztetett helyzetű tanulóink
- a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók.
- Az ifjúságvédelmi tevékenységet a mindenkor érvényes jogszabályok, rendelkezésének, valamint iskolánk helyi sajátosságainak megfelelően végezzük.

1.7.1 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A családok napjainkban egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben. A szokásrendszerek, a harmonikus személyiség, a pozitív énkép kialakulása a nyugodt és biztonságos családi háttérrel feltételezi. Zaklatott világunkban azonban már ezekben a korai életszakaszokban sem biztosítottak a testi, lelki fejlődés feltételei.

Célunk: segíteni azon tanulók esélyegyenlőségét, beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek, hogy ők is minél nagyobb arányban vegyenek részt az őket segítő programokon, esélykülönbségük csökkenjen, továbbtanulási esélyeik növekedjenek.

Feladatunk: olyan védőhálót vonni a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók köré, hogy az iskolában anyagi okok miatt ne szenvedjenek hátrányt, az esélyegyenlőség és hátránykompenzáció megvalósításának segítése, ellenőrzése, a fejlesztési stratégia és ütemterv megvalósulásának menedzselése, szervezése.

A hátrányok csökkentése érdekében további tevékenységi formák megvalósításával segítünk:

- Felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése
- Önismereti csoportok működtetése
- Drog- és bűnmegelőzési programok, mentálhigiénés programok az egészségnevelés keretében
- Felvilágosító tevékenység a szociális juttatások lehetőségeiről.
- Alsóban motiválás arra, hogy a tanuló napközis ellátásban részesüljön, felsőben pedig tanulószobás legyen.
- Kapcsolatfelvétel a Gyermekjóléti Szakszolgálat intézményeivel, szükség esetén a gyámügy munkatársaival.
- Táci Gyermekekért Alapítvány tájékoztatása és támogatása indokolt esetekben.
- Pályázatok figyelése és benyújtása.

1.7.2 Lemorzsolódást megelőző intézményi program

A lemorzsolódással fenyegetett tanulók megsegítésére egy akciótervet dolgoztunk ki, melynek főbb lépései az alábbiak:

1. Lemorzsolódással érintett tanulók beazonosítása, felvételük a lemorzsolódási programba a tanév elején megtörténik
2. Minden lemorzsolódással érintett tanuló számára a szaktanárok egyénre szabott fejlesztési- és haladási tervet készítenek
3. Az egyéni készség-és képességfejlesztő feladatokat heti rendszerességgel kapják meg az érintett tanulók, melyeknek megoldására egy hét áll rendelkezésükre
4. Az egyéni fejlesztéseken kívül továbbra is lehetőséget kapnak kiscsoportos fejlesztéseken, felzárkóztató foglalkozásokon való részvételre.
5. A fejlesztési program sikere érdekében tájékoztatjuk a szülőket a tervezett tevékenységekről és kérjük támogatásukat. (intézményvezetői levél)
6. A program sikerkritériumait a szaktanárok által havi rendszerességgel elkészített beszámolók tartalmazzák.

7. Az intézkedési terv sikerességéről, a szükséges korrekciókról, finomhangolásokról havi rendszerességgel dönt a nevelőtestület.
8. A havi értékelést gyermekük munkájáról, haladásáról, az általa benyújtott feladatokról a szülők is megkapják. (intézményvezető tájékoztató levele)
9. A tanév végére az egyes tanulókról elkészített beszámolók és értékelések együttesen adják a tanuló portfólióját.

Az akcióterv feladatait három csoportba soroltuk:

Tanulói előrehaladást támogató tevékenységek

Sorsz.	Célok	Tevékenységek, feladatok
1.	Valamennyi lemorzsolódással érintett tanuló beazonosítása	A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók adatbázisának aktualizálása Lemorzsolódás okainak meghatározása Egyéni tanulói jellemzők feltérképezése (SNI, BTM, HH, HHH, szociális háttér)
2.	Minden lemorzsolódással érintett tanuló előrehaladása legyen nyomon követhető és dokumentált	Egyéni fejlesztési-haladási tervek elkészítése, folyamatos vezetése. A heti rendszerességgel kiadott feladatok dokumentálása, sikerkritériumok meghatározása
3.	A tanulók fejlesztése, előrehaladása legyen dokumentált és követhető	A hetente leadott szaktanári fejlesztési tervekből a tanulók fejlesztési-fejlődési portfóliójának összeállítása
4.	Megfelelő tanulási technikák kialakítása	Módszertani képzés a pedagógusok számára intézményi szinten. Majd a tapasztalatok átadása a tanulóknak.
5.	Tanulóink alapkészségei, kompetenciái fejlődjenek	Tanórák során új módszerek, tanulásszervezési technikák alkalmazása
6.	Egyéni fejlesztések megvalósulása	Kiscsoportos és egyéni fejlesztő-felzárkóztató foglalkozások szervezése matematikából, magyarból
7.	A délutáni tanulás biztosítva legyen	Érintett tanulók kötelezése a napközi, tanulószoba látogatására

Pedagógusokra vonatkozó feladatok

Sorsz.	Célok	Tevékenységek, feladatok
1.	Magas bukási mutatóval rendelkező tantárgyak követelményszintjeinek felülvizsgálata	A minimum követelményszintnek megfelelő feladatok biztosítása az érintett tanulók számára heti rendszerességgel
2.	Alapkompetenciák fejlesztésének	Az intézményi feladatbank és belső

	beépülése a tanórák anyagába	tudásmegosztások, továbbképzések alkalmával megismert feladatok, munkaformák beépítése a tanórai munkába
3.	Rendszeres együttműködés, tapasztalatcsere a pedagógusok között	Havonta értékelő értekezletek, szükség esetén konzultációk a kollégák között.
4.	Megfelelő tanulási technikák kialakítása	Módszertani képzés a pedagógusok számára intézményi szinten.
5.	Témazáró dolgozatok követelményei igazodjanak a minimumkövetelményekhez	Központi témazárók és a pedagógusok által elkészített témazárók feladatainak áttekintése, a minimumszintekhez igazítása
6.	A hatékony tanulást segítő digitális tananyagok, IKT technikák alkalmazása	Tudásmegosztás a tantestületen belül, oktatást segítő honlapok megismerése
7.	A délutáni tanulás segítségnyújtással biztosítva legyen	Napközis, tanulószobás ped.ok fokozott támogatása a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számára
8.	Pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése	Részvétel a POK által szervezett képzéseken, konferenciákon, bemutató órákon, tematikus tantestületi képzéseken, tudásmegosztásokon

Iskolavezetésre vonatkozó feladatok

Sorsz.	Célok	Tevékenységek, feladatok
1.	A lemorzsolódással érintett gyerekek szüleinek bevonása a megvalósításba	A lemorzsolódással érintett gyerekek szüleinek értesítése, tájékoztatása az általunk tervezett válságkezelési programról
2.	Diagnosztikus mérések-értékelések beépítése az intézményi értékelési rendszerbe	Matematika, magyar nyelv és irodalom, környezetismeret tantárgyakból a 4. osztály végén ugyanazt a tankönyvcsaládhoz kapcsolódó központi mérést végezzük el. A felső tagozatban matematikából és magyarból ugyanazzal a tankönyvcsaládból származó tankönyvekkel folytatjuk a munkát, mint alsóban, ami követelmények egységesítését segíti.
3.	Fejlesztő- és felzárkóztató foglalkozások beépítése a tantárgyfelosztásba	A tanulók időbeosztásához, munkarendjéhez igazodva korrepetálások, egyéni konzultációk szervezése
4.	A hatékony tanulást segítő digitális tananyagok, IKT technikák alkalmazására alkalmas eszközök alkalmazása	A hatékony tanulást segítő digitális tananyagok, IKT technikák alkalmazására alkalmas eszközök beszerzése
5.	Pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése	Részvétel a POK által szervezett képzéseken, konferenciákon, bemutató órákon, tematikus tantestületi képzéseken, tudásmegosztásokon
6.	Külső (családsegítő, gyermekjóléti, szakpszichológus) szakemberek bevonása	Család- és Gyermekjóléti Központ, Család- és gyermekjóléti jelzőrendszeri Szolgálat, Wichern Alapítvány

7.	Program ellenőrzése	Kollégáktól havonta a fejlesztési-haladási tervek bekérése, Szülők folyamatos tájékoztatása
8.	Fenntarthatóság biztosítása	Az intézkedési terv elemeinek beépítése az éves munkatervbe

1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása
- a Házi rend elfogadása és módosítása
- minden a tanulókat érintő kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámoló elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő pedagógust az igazgató bízza meg.

Az iskolai diákközgyűlés

A diákközgyűlés az iskola tanulóinak legmagasabb tájékozódó-tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösségek által megválasztott küldöttekből áll. A diákközgyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait, kritikai megjegyzéseit. A diákközgyűlést évenként legalább egy alkalommal össze kell hívni a tanév helyi rendjében meghatározott időben (évi rendes diákközgyűlés). A diákközgyűlésen a tanulók diákképviselőt választanak.

Rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az iskola igazgatója kezdeményezheti. Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az iskola képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.

A diákközgyűlésen a tanulók az iskolai életet érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az iskola vezetőihez.

A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzat és a diákközgyűlés működéséhez a tárgyi feltételeket a tanév helyi rendjében meghatározott módon az iskola biztosítja.

Az iskolai diákközgyűlést az iskola-héten tartjuk, ekkor az intézmény igazgatója vagy megbízottja tájékoztatja a tanulókat az intézményi élet egészéről, az intézményi munkaterről, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.

1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Nevelőtestületünk minden lehetőséget felhasznál az iskola értékrendjének, nevelési követelményeinek megismertetésére, közvetítésére.

A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái:

- napi találkozások szükség szerint
- fogadóórák és szülői értekezletek a munkaterv szerint
- nyílt napok
- családlátogatások
- osztályrendezvények, osztálydélutánok
- ünnepek / osztály-, vagy iskolai szintű /
- szülői munkaközösség tevékenysége
- diákönkormányzat

Szülőkkel való kapcsolattartás:

Törvényi háttér: az Nkt 72. § tartalmazza a szülő jogait és kötelességeit, különösen, hogy

- megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról
- gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen értesüljön
- részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon
- írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület megvizsgálja, és a meghatározott időn belül arra érdemi választ adjon.
- a nevelési-oktatási intézmény vezetője, vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon
- kezdeményezze szülői szervezet létrehozását
- személyesen vagy képviselői útján részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában

Ennek érdekében az éves munkatervben meghatározott időben szülői értekezlet és fogadóórák keretében tájékoztatást adunk a szülőknek a nevelés-oktatás éves programjáról, a tanulók haladásáról és egyéb aktuális feladatokról.

A szülők nyílt napok keretében betekintést nyerhetnek az iskola életébe. Állandó látogatói iskolai rendezvényeinknek. Több alkalommal részt vesznek iskolai és szabadidős programok szervezésében, lebonyolításában. Az iskolában folyó tevékenységek megismertetése céljából a leendő első osztályosokat meghívjuk iskolánkba szüleikkel együtt közös játékokra, beszélgetésre (Iskolanyitogató). Beiskolázási programunk keretében a leendő első osztályosok szüleinek májusban szülői értekezletet tartunk, ahol megismerkedhetnek a tanítás módszereivel, segédeszközeivel, a leendő tanító nénivel.

Szülői munkaközösség

Az iskolában a szülői munkaközösség a nevelési-oktatási intézmény részeként, annak egyik szervezeti egységeként látja el a feladatát. Az évfolyam osztályaiból választott tagok képviselik az egyes tanulócsoportokat.

1.9.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulóközösséggel a kapcsolattartás – a napi találkozásokon kívül – hivatalos formája a diákönkormányzat. A diákönkormányzat: a tanulók hivatalos iskolai érdekképviselői szerve.

Tevékenysége egyrészt a közvetlen tanulmányi és intézményi viszonyokra, másrészt a diákélet egyéb tevékenységeire terjed ki. A diákönkormányzat az iskolai oktató-nevelő tevékenységrendszer hatékonyságának, sikerének fontos eleme.

A tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz az iskolai élet segítésében, szervezésében.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel való kapcsolattartásban, a tárgyalásokon a vezetősége, vagy a diákönkormányzatot segítő személy képviseli.

Tanulói és szülői jogok és köteleességek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.) alapján a gyermekek, a szülők és a közoktatásban foglalkoztatottak jogai és köteleességei

Tanulói jogok:

- A tanulónak joga, hogy nevelési-oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák.
- A tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jegyét tiszteletben kell tartani és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben.
- A tanulónak joga,
- hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon, illetve alapfokú művészetoktatásban vegyen részt.
- napközi otthoni, tanulószobai ellátásban részesüljön;
- részt vegyen a DÖK munkájában,
- tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről.
- Vallási, világnézeti vagy más meggyőződését tiszteletben tartsák, feltéve, hogy nem sérti másoknak ezt a jogát és nem korlátozza a társai tanuláshoz való jogának gyakorlását.
- Magántanuló legyen, továbbá, hogy kérje a foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését.
- Kérje az átvételét másik, azonos vagy más típusú nevelési-oktatási intézménybe.

A tanuló kötelessége, hogy

- részt vegyen a kötelező és választott foglalkozásokon.
- eleget tegyen a rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően – tanulmányi kötelezettségének.
- életkorához és fejlettségéhez, továbbá iskolai elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete mellett működjön közre saját környezetének és az általa használt, alkalmazott eszközöknek a

rendben tartásában, a tanítási órák, foglalkozások, rendezvények előkészítésében, lezárásában.
(Mindezek módját a Házi rendben kell szabályozni.)

- megtartja az iskolai tanórai, tanórán kívüli foglalkozások, az iskola helyiségei és az iskolához tartozó területek használati rendjét, az iskola szabályzatainak előírásait.
- óvja saját és társai testi épségét, egészségét.
- az előírásoknak megfelelően kezeli a rábízott, vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményét, felszereléseit.
- tartsa tiszteletben az iskola vezetői, tanítói, tanárai, alkalmazottai és tanulótársai emberi méltóságát és jogait.
- tartsa meg az SZMSZ- ben és a Házi rendben foglaltakat.

1.9.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülő jogai:

- A szülőt megilleti a nevelési-oktatási intézmény megválasztásának joga.
- A szülők joga, hogy gyermekük számára nem állami, illetve nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményt válasszanak.
- Joga, hogy megismerje az iskola pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról.
- Gyermek fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről rendszeresen tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- Az oktatási intézmény által meghatározott feltételek mellett kérje, hogy gyermeke a nem kötelező foglalkozásokat igénybe vegye.
- Részt vegyen a Szülői Munkaközösség tagjainak megválasztásában, mint választó és mint választható személy, közreműködjön az SzM tevékenységében.
- A szülőket tájékoztatni kell az intézményben kölcsönözhető eszközökről, tankönyvekről.
- A szülő kötelessége, hogy
- gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- biztosítsa gyermeke tankötelezettségének teljesítését.
- figyelemmel kísérfje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét. gondoskodjon arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit és megadjon ehhez minden segítséget.
- rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal.
- elősegítse gyermekének az iskola rendjének, magatartási szabályainak elsajátítását, megtartását.
- tegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében.
- tiszteletben tartsa az iskola vezetői, pedagógusai, alkalmazottai és tanulói emberi méltóságát, jogait.

Együttműködési kötelezettsége van a szülőnek a gyermekét érintő felzárkóztatás, évfolyamisméltés, egyéni fejlesztés, napközis és tanuló szobai elhelyezés tekintetében.

A szülői szervezet figyelemmel kíséri a tanulói jogok érvényesülését, az intézményben folyó pedagógiai munka eredményességét. Tapasztalatairól köteles a nevelőtestületet és a fenntartót tájékoztatni.

1.10 A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásáról a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletének 64-73.§ rendelkezik. Helyben szabályozandók a vizsga részei, követelményei és az értékelés. A tanulmányok alatti vizsgákat az iskolában, vagy külön kérésre a Kormányhivatal által szervezett vizsgabizottság előtt lehet tenni.

A tanulmányok alatti intézményi vizsgák típusai

Osztályozó vizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, vagy tanulmányait egyéni tanrend szerint folytatja (magántanuló),
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában 250 tanóránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát,
- ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha osztályozó vizsgája év végén elégtelen, és a szabályosan megtartott javítóvizsgája is elégtelen, tanévet kell ismételnie.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét.

Javítóvizsga

A tanulónak javítóvizsgán kell számot adni tudásáról, ha

- tanév végén elégtelen osztályzatot kapott,
- a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt,
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

Javítóvizsga az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető.

Pótlóvizsga

Amennyiben a tanuló az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról igazoltan távol marad, pótló vizsgát tehet. A pótló vizsgát lehetőleg ugyanabban a vizsgaidőszakban kell letenni. Pótló vizsgát csak az elmaradt vizsgarészekből kell tenni.

Vizsgaidőszakok

A tanulmányok alatti vizsgát a rendes vizsgaidőszakokban lehet letenni. A vizsgaidőszakok a következők:

- **Félévi:** január 3-tól a félév zárásáig,
- **Évvégi:** az utolsó tanítási nap előtti két tanítási hét,
- **Nyári:** augusztus 15-31. között, a javítóvizsga időszaka.

A vizsgák követelménye, részei, az értékelés rendje

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott félévre/tanévre vonatkozó tananyag. A vizsgák részeit és az értékelés rendjét a helyi tanterv alapján az alábbiak határozzák meg:

Tantárgy	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
Magyar nyelv	x	x	
Irodalom	x	x	
Idegen nyelvek	x	x	
Matematika	x		
Történelem	x	x	
Etika/ hit- és erkölcstan	x		
Biológia	x	x	
Természettudomány	x	x	
Környezetismeret	x	x	
Fizika	x		
Kémia	x	x	
Földrajz	x	x	

Ének-zene	x	x	
Vizuális kultúra	x		x
Digitális kultúra			x
Technika és tervezés	x		x
Testnevelés		x	x

Az értékelés helyi rendje

Osztályozó, különbözeti, pótló és javító vizsgák esetén egyaránt

- 1 - 24% - elégtelen
- 25 – 39% - elégséges
- 40 – 59% - közepes
- 60 – 79% - jó
- 80 – 100% - jeles.

Kérelem osztályozó vizsga letételének engedélyezésére

.....tanév

GORSIUM Általános Iskola

Tisztelt Igazgató Asszony!

Tanuló neve:osztálya:

azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy engedélyezze gyermekem számára az osztályozó vizsga letételét az alábbi tantárgyakból:

- magyar nyelv
- magyar irodalom
- történelem
- idegen nyelv
- matematika
- fizika
- biológia
- természettudomány
- környezetismeret
- kémia
- földrajz
- testnevelés
- ének-zene
- digitális kultúra
- vizuális kultúra
- technika és tervezés
- etika/ hit-és erkölcsstan

A megfelelő tantárgy aláhúzendó!

Indoklás:

- Tanulmányait egyéni tanrend szerint/magántanulóként folytatja,
- 250 óránál többet mulasztott és emiatt teljesítménye nem volt értékelhető,
- a tanítási órák 30%-ánál többet mulasztott, emiatt teljesítménye nem volt értékelhető.

Az osztályozó vizsga feltételeit megismertem, elfogadom.

.....

tanuló aláírása

szülő/gondviselő aláírása

igazgató

Dátum: Tác, év hónap nap

Vizsgaszabályzat

1. A vizsgaszabályzat hatálya, és célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. *A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga* (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- *követelményeit*
- *részeit* (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- *és az értékelés rendjét*

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72. §-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy évi végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

1.1. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik. *Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.*

2. Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

2.1. A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában és a helyi tantervben található követelményrendszerével.

A vizsgatárgy *akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz*, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 1 - 24% - elégtelen
- 25 – 39% - elégséges
- 40 – 59% - közepes
- 60 – 79% - jó
- 80 – 100% - jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

2.2. A vizsgatárgyak részei és követelményei

2.3. 1. Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

Írásbeli vizsga: szövegalkotási feladat max. 60 percen: adott szempontú műelemzés vagy összehasonlító írása. Értékelés az érettségi szempontok és útmutatók szerint.

Szóbeli vizsga, amely az adott évfolyam helyi tantervi tananyagát kéri számon. A szaktanárnak 3 tételből álló tételsort kell összeállítania. Minden tétel minimum három feladatból áll: stílustörténeti, alkotóval kapcsolatos és irodalomelméleti ismeretre kérdez rá. E kérdések nem feltétlenül egyetlen alkotóhoz kapcsolódnak, és vizsga során az adott évfolyam anyagában szereplő ismeretanyagról ad számot a vizsgázó.

Értékelés: a maximálisan elérhető pontszám 50 pont, ezen belül 10 pont stílustörténet, 10 pont irodalomelmélet, 20 pont az alkotóról adott felelet, 10 pont az előadásmód és forma értékelése. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Alsó tagozat

Írásbeli vizsga: szövegértési feladat 45 percen: Az adott évfolyamon megismert szövegtípusok közül egy/ kettő szöveg néma olvasása után a szövegértő feladatok önálló megoldása.

Szóbeli vizsga, amely az adott évfolyam helyi tantervi tananyagát kéri számon, illetve egy ismert és begyakorolt szöveg folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasását méri fel.

Értékelés: Az írásbeli és a szóbeli vizsgarészek aránya: 60 - 40 % .

Magyar nyelv

Írásbeli vizsgaforma, amely egyrészt szövegértési feladatlap megoldását jelenti, másrészt egy érvelős rövid szövegalkotás. Az írásbeli időtartama: max. 60 perc.

Szóbeli vizsgaforma: az adott évfolyam tananyagát kéri számon. A szaktanárnak 3 tételből álló tételsort kell összeállítania, amely tartalmazza az elmélet számonkérését, ugyanakkor ahhoz kapcsolódó feladatmegoldást is.

Értékelés: Az írásbelin és szóbelin is 50-50 pont szereshető. A szóbelin 25 pont jár a tartalomért, 25 pont a nyelvi minőségért. Az összes elérhető pont tehát 100 pont, értékelés az érvényes százalékok szerint.

Alsó tagozat

Írásbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam helyi tantervi tananyagát kéri számon, egy írásbeli feladatsor alkalmazásával, 8-10 feladattal, és az osztályfoknak megfelelő szóanyagból összeállított tollbamondással, illetve másolási feladattal. Az írásbeli időtartama: 45 perc.

Szóbeli vizsgaforma: az adott évfolyam tananyagát kéri számon, az évfolyamon tanult nyelvtani fogalmak felismerésével, megnevezésével.

Értékelés: Az írásbeli és a szóbeli vizsgarészek aránya: 60 - 40 % .

2.3.2. Történelem

A történelem vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga a vizsgaszabályzat történelem vizsgáztatására vonatkozó szabályainak megfelelő formában kéri számon a tanuló ismereteit az adott tanév tananyagát figyelembe véve.

Az írásbeli vizsgarész 1 rövid válaszokat igénylő részből és 1 röviden kifejtendő esszéből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak. Az esszé a másik magyar történelmi témát kell, hogy felöleljen. Az esszék formája és értékelése megegyezik az érettségi vizsga dolgozatainak formájával és értékelésével. Az írásbeli vizsga időtartama max. 45 perc.

A szóbeli vizsgán 10 tételből kell húznia a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, melyek felhasználásával kell kifejtenie a kapott tételt.

A vizsga pontjainak megoszlása: írásbeli , szóbeli vizsgán 50-50%.

2.3.3. Idegen nyelv

Az idegen nyelvvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév vagy tanévek tananyagát a vizsga követelményei és feladattípusai szerint, tetszőleges választás alapján, a hangsúlyt a nyelvhelyességi feladatokra helyezve. A tanuló – a fogalmazási feladat kivételével – nem használhat segédeszközt, a fogalmazási feladat megoldásakor szótár használata engedélyezett. Az írásbeli vizsga max. 45 perces, az elérhető pontszám 80 pont.

A szóbeli vizsga három részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témában, egy szituáció eljátszása és képleírás. Mindhárom feladatot tételhúzás alapján kapja a vizsgázó. A szóbeli vizsgán 20 pontot lehet elérni.

2.3.4. Matematika

A matematika vizsga írásbeli vizsgából áll. Az írásbeli vizsga egy max. 45 perces feladatlap megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább öt, de legfeljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti.

Alsó tagozat

Írásbeli vizsgaforma, amely egy 45 perces feladatlap megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább nyolc, de legfeljebb 12 feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti.

2.3.5. Fizika

A vizsga max. 45 perces írásbeli vizsgából áll. Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak törvényszerűségeket, egyszerű összefüggéseket ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

2.3.6. Biológia, természettudomány, környezetismeret

A vizsga egy max. 45 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 50%-át, a szóbeli vizsgára 50%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi 8 feladattípusoknak:

- ábraelemzés
- rövid válaszos feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok.

A szóbeli vizsgán a tantárgyi követelményeknek megfelelően összeállított 5 tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel.

2.3.7. Kémia

A kémia vizsga egy max. 45 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 50%-át, a szóbeli vizsgára 50%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75%-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 50%-ot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- lehet számítási feladat.

A szóbeli vizsgán a tantárgyi követelményeknek megfelelően összeállított 5 tételből húz a tanuló, amelyet kifejt. A szóbeli tétellapon 2 kifejtendő és 3 probléma-megoldó kérdés szerepel.

2.3.8. Földrajz

A földrajz vizsga egy max.45 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 50%-át, a szóbeli vizsgára 50%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezetinek legalább 75%-át érinti. A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térképi-topográfiai ismereteket ellenőrző
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó
- természeti és/vagy társadalmi-gazdaságjelenségekkel, folyamatokkal kapcsolatos feladatok.

A szóbeli vizsgán 5 tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll, az adott tananyag két legfontosabb fejezetét érintik a kérdések. A kérdések minden esetben egy jelenség vagy folyamat legfontosabb fogalmaira, jellemzőire, működési mechanizmusára irányulnak.

2.3.9. Testnevelés

A vizsga formája szóbeli és gyakorlati. A teljes testnevelés vizsgából a szóbeli aránya 20%, a gyakorlati vizsga 80%-ot tesz ki az elérhető pontszámokból. A vizsga testnevelés gyakorlatból teljes mértékben a tantárgyi követelményeknek az adott félévben/tanévben, a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók – az úszás és a küzdősportok kivételével – a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati vizsga sportágankénti bemutatásának ideje max. 45 perc. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok.

Az szóbeli vizsga időtartama 15 perc. A kérdések legfontosabb fejezetei: olimpia történet, gimnasztika, torna, atlétika, labdajátékok. Az adott sportágak technikai elemeit, sportág taktikáját, szabályait, történetét érinthetik a kérdések.

2.3.10. Ének-zene

Az ének-zene vizsga két vizsgarészből áll, 15 perces írásbeli, és 30 perces szóbeli és gyakorlati részekből. A vizsga az ének-zene tantárgy adott félévben/tanévben, a tananyagban szereplő követelményeire épül.

Az írásbeli feladatnál teszt kitöltése a félév/tanév zeneelméleti és zenetörténeti követelményére építve. Négy soros magyar népdal betű, vagy számkottáját kell átírni a menzurális hangjegyírás szabályainak megfelelően ötvonalas kottarendszerbe. A feladat elvégzéséhez csak ceruza használható! Időtartama minimum 15 perc, kapható pontszám 50%.

A szóbeli vizsga az adott félév dalanyagából állítandó össze. Feladat a dalok stílusos éneklése, népdalok elemzése, és a műdalokhoz kapcsolódó zenetörténeti vagy zeneelméleti kérdésre a megfelelő válaszok megadása. Felelési idő max. 15 perc, a kapható pontszám 50%.

2.3.11. Digitális kultúra

Az informatika vizsga gyakorlati részéből áll. A gyakorlati feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: Legalább két, de legfeljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép.

2.3.12. Vizuális kultúra

Az *írásbeli vizsga* legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév/tanév legfontosabb művészettörténeti ismeretét érinti. A feladatok közül művészettörténeti ismeretek, alapfogalmak, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, a többi pedig a vizsga tárgyát képező időszak építészeti, szobrászati, festészeti vagy iparművészeti alkotásának elemző bemutatását kéri számon. Az *írásbeli vizsga* időtartama max. 45 perc. *A gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfólió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból.* A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 60 pontot kaphat.

Alsó tagozat

A gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfólió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból, és egy, a vizsga helyszínén elkészített alkotás az évfolyamon meghatározott követelmények alapján. A portfólió 40%, a helyszínen elkészített alkotás az osztályzat 60 %-át teszi ki.

2.3.13. Technika és tervezés

Az *írásbeli vizsga* legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév/tanév legfontosabb életvitel- és gyakorlat ismeretét érinti. Az *írásbeli vizsgára* a tanuló Az *írásbeli vizsga* időtartama max. 45 perc.

A gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfólió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból. A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 60 pontot kaphat.

Alsó tagozat

A gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfólió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból, és egy, a vizsga helyszínén elkészített munkadarab az évfolyamon meghatározott követelmények alapján. A portfólió 40%, a helyszínen elkészített alkotás az osztályzat 60 %-át teszi ki.

2.3.14. Etika/ hit-és erkölcsstan

Az *írásbeli vizsga* egy teszt kitöltéséből áll, amelyek tananyaga a félév/tanév legfontosabb ismereteit érinti. Elérhető pontszám 50 pont. Az *írásbeli vizsga* időtartama max. 45 perc. *A gyakorlati vizsga részét képezi egy előre megadott témában elkészített kreatív munka benyújtása.* A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 50 pontot kaphat.

1.11 Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének, átvételének szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola kötelessége felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

- A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása.
- Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást (óvodai szakvélemény).

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz, köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is.

Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidőszámítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivaltaltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek

lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár– a tanítási év során bármikor lehetőség van.

A belépést követően a felzárkózáshoz, az esetleges hiányok pótlására a tanuló haladékot kap. A felzárkóztatás a tanítók, tanárok, napközis nevelő segítségével, irányításával történik. A tanuló köteles részt venni a felzárkóztató foglalkozásokon, melynek eredményeiről, a fejlődés üteméről illetve a felmerülő problémákról a szülőt rendszeresen értesíti az osztálytanító. A türelmi időszakban a teljesítményt csak szóvegesen értékeljük, de félévkor, ill. év végén már érdemjeggyel (kivéve az első évfolyamon és második évfolyamon félévkor).

- A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tantervi követelmények legalább elégséges szintű teljesítése. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltásra, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról – beleértve a magántanulót is – külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. (Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja.)

Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

A tanuló a 2-8. évfolyamon az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból sikeresen teljesítette.

Az autizmussal élő tanuló tovább haladásának feltételei:

- Az egyénre szabott tanterv és fejlesztési terv jellegéből fakadóan a továbbhaladás feltételei is egyénileg változóak és a szakember-szülő konszenzusán alapulva változóak
- Alapelv, hogy mindenkor a gyermek érdekeit kell elsődlegesnek tekinteni.

2. Helyi tanterv

2.1 A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

1. sz. mellékletében szereplő „*Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára*”, valamint

2. sz. mellékletében szereplő „*Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára*”.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyaga és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára

A kerettanterv tantárgyait és kötelező óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Óraterv a kerettantervekhez 1.–4. évfolyam				
Műveltségi terület/ Tantárgy	Nevelési-oktatási szakaszok évfolyamai			
	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom				
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1,5	5+1,5
Idegen nyelv				
Angol nyelv				2
Matematika				
Matematika	4+1	4+1	4+0,5	4+0,5
Etika / hit- és erkölcsstan				
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz				
Környezetismeret			1	1
Művészetek				
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technológia				
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés				
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára

A kerettanterv tantárgyait és óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Óraterv a kerettantervekhez 5.–8. évfolyam				
Műveltségi terület/	Nevelési-oktatási szakaszok évfolyamai			
Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom				
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+1
Idegen nyelv				
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika				
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek				
Történelem,	2	2+1	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret	1			
Etika / hit- és erkölcsstan				
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz				
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Művészetek				
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	1	1	1
Dráma és színház		1		
Technológia				
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés és egészségfejlesztés				
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók helyi tanterve

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/SNI_1_4evf

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/enyhe_sni_5_8

2.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolai tankönyvellátás rendjének jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

Az oktatómunkát elősegítő tankönyvek, segédletek és taneszközök kiválasztásáról a tankönyvrendelések időpontjáig az adott szakmai munkaközösség és/vagy a tantestület véleménye alapján az osztálytanító, a szaktanár dönt az alábbi elvek figyelembe vételével.

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- A tankönyvek kiválasztásánál alapvető szempontnak tartjuk, hogy a felmenő évfolyamok tankönyvei, tematikájuk egymásra épüljenek.
- A taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható
- A taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra a tanév(ek) során;
- A taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;
- A tankönyvrendelést és a taneszközök kiválasztását minden évben körültekintő gondossággal a legfrissebb információk, jogszabályok alkalmazásával kell elkészíteni.
- A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van.(Pl. a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika és életvitel)
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusáig, szülői értekezleteken) tájékoztatjuk.
- A tankönyvek beszerzése a tanév kezdetéig az iskola feladata.
- Az iskola arra törekszik, hogy tartós tankönyveket szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni,

- amelyek több tanéven keresztül használhatóak,
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

Jelenleg minden tanuló térítésmentesen kapja tankönyveit.

2.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Iskolánk a pedagógiai feladatainak megvalósítása során a NAT 2020 alapvető elemeire (a modern, tudás alapú, erős gazdasági versenyre, politikai demokráciára, az emberi kapcsolatok humanitására épülő társadalomban az iskolázás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő kompetenciák, tudások, készségek, képességek rendszerére), valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épít.

A kulcskompetenciákat a NAT 2020 az alábbi hét területen határozza meg:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

E kompetenciák jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

A tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése és teljes személyiségfejlesztése, a kulcskompetenciák fejlesztése a legfontosabb feladat, amelyet kompetenciaalapú oktatással, az alkalmazásképes tudás középpontba helyezésével valósítunk meg.

Kulcsfogalmaink az önállóság, együttműködés, empátia, problémamegoldás, konfliktuskezelés, önreflexió, kritikus gondolkodás, közösségi részvétel. Mindezek megvalósítása érdekében iskolánk kibővítette pedagógiai gyakorlatát, tanításszervezési módjait és pedagógiai módszereit, és ezeknek megfelelő, új típusú taneszközöket beszerezve végzi pedagógiai munkáját.

Iskolánkban kompetenciaalapú oktató-nevelőmunka folyik, amelynek keretében a hagyományos módszerek mellett alkalmazzuk az új tanulásszervezési eljárásokat, kooperatív technikákat, a differenciált tanulásszervezést, és a tevékenység-központú pedagógiákat.

A kompetenciaalapú oktatás által érezhetően változik az iskola hangulata, a tanárok motiváltsága és rugalmassága, a tananyag szerkezete, az alkalmazott pedagógiai módszerek, a gyerekek időbeosztása és terhelése, a gyerekek közti kapcsolatok, az iskola kapcsolata a szülőkkel és az azt körülvevő tágabb közösséggel.

Szakmai munkánk elismerését jelentené az akkreditált tehetségpont státusz elnyerése, a minősítési folyamat végig vitelével. Az előkészületeket már megtettük. A következő időszak kiemelt feladata lesz az akkreditációhoz szükséges dokumentumok elkészítése, pályázati folyamat végig vitele.

2.3.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése, az óvodából az iskolába való sikeres átmenet biztosítása valósul meg.

Az első évben fokozatosan kell áttérni az óvodára jellemző időigényesebb tevékenység- és tanulásszervezési formákról az iskolára jellemző tanulási tevékenységekre.

Kiemelt feladatok: az írás, olvasás és számolási készségek és a hozzájuk kapcsolódó kompetenciák megalapozása, az iskolai közösségbe szoktatás, az iskolai házirendhez igazodó helyes tanulói szokások és viselkedésformák kialakítása (tisztaság, étkezés, értékóvó magatartás, stb.)

A teljesítménymotiváció és a képességek fejlesztése területén tered engedünk az egyéni érdeklődésnek, és lehetővé tesszük az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. Heterogén tanulói csoportokat alakítunk ki. A kooperatív tanulási technikák segítségével gyerekek közötti információcserét segítjük.

A differenciálás és az azt szolgáló szervezési eljárások és eszközök alkalmazása, valamint a nyelvi hátrány kezelésére fontos pedagógiai feladat.

2.3.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

A motiválás és a tanulásszervezés már az időszak fejlesztési feladataiban is kifejeződő teljesítményekre összpontosít.

Különösen fontos az ekkor kialakuló alapképességek és készségek, valamint a kulcskompetenciák fejlesztése. Ez kiterjed az értő olvasás, a számolási és matematikai készségek területére, az idegen nyelv és a szociális kompetenciák fejlesztésére.

Az egyéni képességeket figyelembe vevő előrehaladást biztosítjuk differenciált módszerek alkalmazásával osztálytanítói rendszerben.

2.3.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat kezdetén folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával is segítjük.

A helyes magatartás és viselkedésformák önálló (belső meggyőződésből fakadó) követésének megalapozása, egészséges életre és környezetvédő magatartásra nevelés, a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük fontos pedagógiai feladatunk.

2.3.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az önálló ismeretszerzéshez és a tanuláshoz szükséges ismeretek és készségek megszilárdítása, az absztrakciós gondolkodáshoz szükséges képességek,(egyszerű következtetések, analízis, szintetizálás, lényegkiemelés), és az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, a pályaválasztásra, pályaeorientációra hangsúlyt fektetve.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása

- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével,
- az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban és a csoportban
- személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával
- helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával
- a mentális képességek célirányos fejlesztésével
- az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

2.3.5 Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása

Sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók számára egyéni előrehaladású képzés, integrált iskolai fejlesztő nevelés-oktatás biztosítunk az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerint. Az integráció, mint pedagógiai feladat azt jelenti, hogy az iskola megkísérli a gyermekek együttes nevelését – oktatását, azonban megszokott oktatási gyakorlatán nem vagy kevéssé változtat.

A fejlesztő foglalkozások szakirányú végzettségű gyógypedagógus vezetésével, speciális tanterv, tankönyv, valamint eszközök biztosításával valósulnak meg.

Az autizmus szempontú csoportos befogadó oktatás megvalósítása

A befogadás (inklúzió): Magyarországon leginkább az integráció kifejezést használják a szakemberek az általános pedagógia körébe tartozó és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttes nevelésével-oktatásával kapcsolatosan. A fogadás (integráció) és a befogadás (inklúzió) fogalmait eltérő szintekként értelmezzük.

A befogadás (inklúzió) többértű fogalom, amely a fogyatékos és nem fogyatékos gyermekek közötti interakció maximális megvalósítását célozza. A fogyatékos gyermekek nevelését – oktatását vállaló többségi iskolaként, tudatos felkészülésünk nyomán a hangsúly nem a gyermekek pusztá együttlétén, hanem *az együttes tevékenykedésen, a közös játékon, a közös tanuláson, a kölcsönös kommunikáción van, ami a befogadó és a beilleszkedő fél számára egyaránt alkalmazkodást tesz szükségessé, és egyaránt jelent adást-kapást a megvalósítás során.*

Speciális megközelítés a tanításban

- Az autizmussal élő gyermekek csoportjáról közoktatási szempontból egységesen kell gondolkodni, mert lényegében azonos szociális, kommunikációs, gondolkodásbeli fogyatékoságaik és fejlődési zavaruk miatt (általános értelmi képességeiktől függetlenül) azonos jellegű, speciális szükségleteiket kielégítő nevelési megközelítésre van szükség.
- Az optimális terhelés érdekében a feladatokat a gyermek képességeinek megfelelő lehető legnagyobb nagyságú lépésekre kell bontani. Egyénre szabott motivációs rendszert kell kialakítani. Jutalomnak azt tekinthetjük, ami a gyermek számára örömforrás (ez lehet nagyon egyedi, szokatlan, a tárgyaktól a szociális megerősítésig).
- Törekedni kell arra, hogy a tevékenység önmagában jutalomértékűvé váljon, hogy fokozatosan el lehessen hagyni a külső jutalmakat.
- A követelményeket az objektív körülményekből fakadó szükségesség dologként kell megjeleníteni és nem a pedagógus személyes kívánságaként.

Protetikus környezet kialakítása

- Az intézménynek az autizmussal élő gyermekek fejlődéséről az egyéni szükségleteknek megfelelő speciális pedagógiai támogatás révén, a tanulók egész élettevékenységét: a tanulási, közösségi, munka- és szabadidős tevékenységet befolyásolva kell gondoskodni.

- Az intézményben a tárgyi, fizikai környezet csak a szükséges információkat tartalmazza, segítve ezzel a tanulók figyelmének fenntartását és a megértést. (Zavaróak lehetnek a fény-árnyék viszonyok, felületek, mintázatok, színek, szagok, zajok, felesleges dekoráció, kényelmetlen bútorok, váratlan változások, stb.)
- A pedagógusok tudatosan tervezik kommunikációjuk minden dimenzióját és számolnak azzal, hogy ők is lehetnek olyan ingerforrás, amely a gyermeket zavarják (pl.: sok hangos beszéd, szemüveg, ékszer, mintás, színes ruha, új frizura, illatok, váratlan változás a viselkedésükben).

Az egyes tantárgyak tanítása és tanulása

- Az egyes tantárgyak tanítása és tanulása terén is nehézségekkel kell számolni. Ezek természetesen nem minden autizmussal élő gyermekekre érvényesek, de gyakoriak.
- A nagymozgásra jellemző fejletlenség gyakran nehezíti a gyermek részvételét és a pedagógus feladatát a testnevelés órán. A gyermekek félhetnek a magasba felmászástól bordásfalon és kötélén, nehézségeik lehetnek az ugró és labdás feladatokban. A csapatjátékokban szociális gyengeségeik okozhatnak nehézséget.
- A történelem tantárgyhoz kapcsolódó adatok memorizálása általában jó, azonban az egyes korszakok emberi tapasztalatainak empátia útján történő megértése nehezebb.
- A matematika területén a becslés és az általánosítás nehézségei gyakoriak.
- A magyar nyelv és irodalom feladatainak megoldásában az empátia és általánosítás gyengeségein kívül nehézséget jelent a tényszerű és fiktív olvasmányok, fogalmazások megoldása. A mozgásos fejletlenség kihat a kézírásra is. Az olvasásra jellemző teljesítmény jobb a beszédbeli képességeknél.
- Az idegen nyelv mechanikus részének elsajátítása nem okoz nehézséget, azonban a nyelv szociális kontextusban való megértése és használata fokozza az autizmussal élő gyermekek nehézségeit. A hagyományos, nyelvtanra és szókincsre hangsúlyt helyező módszer eredményesen alkalmazható.
- Ezen kívül az autizmussal élő gyermekek fejlődését szolgálja a kommunikáció központú magyar nyelv és irodalom, valamint idegennyelv-tanítás.

A szakmai irányelvek és a szakirodalom alapján ismert, hogy a befogadó nevelés-oktatás nehézségei leküzdésének alapja az autizmus-specifikus megközelítések és módszerek alkalmazása, a befogadó szemléletű, jól felkészült pedagógus, gyógypedagógus egyidejű jelenléte az intézménybe, valamint a gyermekek számára megnyugtató környezet, amit a mi iskolánkban a *Szivárvány-ház* jelent. Ebben a környezetben biztosított a tökéletes nyugalom, ill. azok a mindennapi életre felkészítő életterek (konyha,

fürdőszoba), melyek segítenek számukra a hétköznapi dolgokban való eligazodásban, a napi rutinok elsajátításában.

Az integrált nevelés-oktatás jó hatással van a fogyatékos gyerekek ép társaira is, akik hamar megtanulják, hogy az emberek sokfélék, és ennek köszönhetően sokkal inkább elfogadók, befogadók lesznek felnőtt korukban is.

2.3.6. Az iskolánkban alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

- Előadás
- Magyarázat
- Elbeszélés
- A tanulók kiselőadásai
- Megbeszélés
- Vita
- Szemléltetés
- Kooperatív oktatási módszer (csoportmunka)
- Szimuláció, szerepjáték és játék (drámapedagógia)
- Projekt módszer
- Házi feladat/gyűjtőmunka
- Interaktív tananyagok alkalmazása a tanítási órákon.

2.4 Mindennapos testnevelés alapelvei, megvalósulása

Az Nkt. a testnevelés órák számát heti öt órában állapította meg, biztosítva ezzel a mindennapos testnevelés lehetőségét.

A heti öt órából legfeljebb heti két óra a NAT Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy - az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően - különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok).

A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy - a tanuló kérelme alapján - sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

A **mindennapi testedzéshez** szükséges időkeretet a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeret terhére kell megteremteni.

Az iskola a nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezéséhez rendelkezésre álló időkeret terhére szervezi meg az iskolai sportkör foglalkozásait.

A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ezért nagyon fontos, hogy:

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban (mindennapos testnevelés órák, napközis mozgásfoglalkozások, szabad mozgásos játéktevékenységek, tömegsport foglalkozások).
- Testnevelés órán a diákok megfelelő terhelést kapjanak.
- Minden testnevelés órán kapjon helyet a gimnasztika, illetve a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok.
- Az orvosi szakvéleménnyel rendelkező tanulók számára a tanórákon belül könnyített testnevelést szervezünk. Szintén szakorvosi javaslatra, külső szakemberek igénybevételel megszervezzük a gyógytestnevelés és gyógyújszás foglalkozásokat is.
- Minden óra jelentsen örömet és sikerélményt minden résztvevőnek.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása (kitartás, elszántság, együttműködés).

2.5 Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban nincs tantárgyválasztási lehetőség, mert valamennyi tantárgyat kötelezően választani kell.

A tanulóknak illetve, szüleiknek választaniuk kell, hogy az iskola által szervezett etika tantárgyat vagy valamelyik egyház hit-és erkölctan tantárgyát tanulják kötelező jelleggel. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez.

Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az etika vagy a hit- és erkölctan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az intézményvezetővel és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

Az intézményvezető minden év május 05-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a foglalkozásokról, amelyekből a tanulók választhatnak.

A tájékoztató tartalmazza, – ha ez előre látható – hogy a foglalkozást melyik pedagógus fogja oktatni.

Ha több tanár azonos foglalkozást szervez, a tanuló – a létszámhatárok figyelembe vételével – az általa választott tanár foglalkozásaira járhat.

A tanuló május 15-ig adhatja le a foglalkozás megválasztásával kapcsolatos döntését. Kiskorú tanuló esetén a foglalkozásválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően,

amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri, – ha a gyermek nem cselekvőképtelen – gyermekével közösen gyakorolhatja.

2.6 Projektoktatás, témahét

A **projektek** olyan komplex feladatok, amelyeknek a középpontjában egy gyakorlati probléma, téma áll. A módszer a hagyományos iskolai keretek, a tantárgyi rendszer fellazítását igényli, mert a témát a tanulók multidiszciplináris megközelítéssel dolgozzák fel. Legtöbbször csoportokban végzik el a feladatot, úgy, hogy a csoportban mindenki a tehetségének, a képességének és az érdeklődésének megfelelő munkát vállalja. A tanár szerepe a munka megszervezése, irányítása, és a tanácsadás.

A projekttanulás a tanulók célszerű tevékenységre, problémamegoldásra, szükségleteire és érdeklődésére épít, nagyfokú a tanulói szabadság.

A projektek alapján történő tanulás a tanulók teljes személyiségének formálására irányul. Az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt módon biztosítja. A projekt mindig alkotó jellegű megismerési-cselekvési egység, a tárgyi vagy szellemi produktum létrehozásának valóságos vagy szimulált folyamata. Mindig komplex, a tanárok és diákok együttműködéséről szól, a differenciálás eszköze.

- A munka folyamán fontos a kommunikáció, az együttműködés, alkalmazkodás. Fontos, hogy a pedagógus a lehetőségeket megteremtve, a diákokra hagyja a projekt kidolgozását, lépéseinek megtervezését. A tanár inkább tagja legyen, mint sem vezetője a projektnek, nagyon fontos feladata, hogy figyelje tanítványait, melyik gyerek hogyan fejlődik a munka során, hiszen annak alapján tervezhető a következő feladat.

A projekt munka fő értéke: a munkafolyamat, a gondolkodási folyamat, a tevékenység során megtapasztalt információk, folyamatok összessége.

Minden projektre jellemző:

- Témaválasztás
- Tervkészítés
- Adatgyűjtés
- Téma feldolgozás
- Produktum összeállítása, a leadási határidő pontosítása
- Produktum bemutatása

- Projekt értékelése

Produktuma alapján: tárgy, modell, játék, írásmű, album, újság, színpadi előadás, kiállítás, rendezvény, kirándulás

A projekt munkák tartalma:

- Tananyaghoz kapcsolódó (Környezeti és egészségnevelés: A víz, levegő, környezet; jeles zöld napok; Kézmosás világnapja)
- Tananyagtól eltérő (Műsoros délutánok; Adventi gyertyagyújtás)
- Tananyaghoz részben kapcsolódó: néphagyomány, néprajz, hon- és népismeret, pályaválasztás (Népek karácsonya; A téltemetés régi népszokása, kiszézés; szüreti felvonulás; Tök jó! Halloween party; Határtalanul, Pályaorientációs)

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetségesformája az ún. **témahét**, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyam szint tanulásszervezés a hagyományostól eltérő csoportalkotási módokat is lehetővé tesz, s így az egyéni fejlesztés szempontjából hatékonyan épülnek egymásra az alapkövetelményekhez kapcsolódó kötelezőfoglalkozások és az egyes részterületekhez kötődő kutatást és alkotó tevékenységet biztosító választható programok. Az intézmény pedagógiai programjába rendszerszerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált, a kerettantervi szempontokat érvényesítő feldolgozására alkalmasak. (Ilyenek lehetnek például: idegen nyelvi hét, egészségnevelési hét, fenntarthatósági témahét, digitális témahét, pénzhét, stb.)

2.7 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánkban az esélyegyenlőség biztosítását fontos feladatnak tartjuk. Intézményünk alapelve, hogy elítéljük a bármilyen szempont szerinti hátrányos megkülönböztetést. Mindenkinek joga van egyenlő esélyekkel indulni az életben, és ez alappillére kell, hogy legyen az oktatásnak, nevelésnek.

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl cél az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál,

- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában.

Az esélyegyenlőség biztosítása, a differenciált képességfejlesztés az iskola valamennyi írott szabályzatában és a tantestület szemléletében is megjelenik.

Az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása nemcsak a hátrányos helyzetű tanulók esetében kötelező, hanem minden tanulóra érvényes elv!

A tehetségek felismerése, kibontakoztatása szintén kiemelt feladat. A versenyeken való részvétel, a szakkörön a felismerés, a gondozás, esélyt ad a valamilyen területen tehetséges tanulók továbbfejlődésére.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását szolgáló, személyre szabott intézkedéseket a tanulók igényeihez igazodva **négy** területen biztosítja az iskola:

- személyiségfejlesztés,
- közösségfejlesztés,
- tanulási nehézségek csökkentése,
- szociális hátrányok enyhítése.

A hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- napközis és tanulószobai foglalkozások;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;

- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (adománygyűjtés);
- a szülőkkel való együttműködés;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.8 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az értékelés a tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információ gyűjtés. A fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanulófejlődésének folyamatos nyomon követését.

Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló a tanára vezetésével, irányításával hozzájuthatott.

A számonkérésnek mindig a tanuló tudására és nem tudásának hiányosságaira kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.

2.8.1 A beszámoltatás, értékelés feladata

- A tanuló tisztában legyen az ismeretek elsajátításában és alkalmazásában elért eredményeivel
- A pedagógus meggyőződjön munkája hatékonyságáról és a tanuló szorgalmáról
- A teljesítmény, tudásszint és a követelmény viszonyának megállapítása
- Jelezze a tanuló fejlődését és fejleszthetőségét
- Tájékoztatás a szülők számára gyermekük teljesítményéről
- A beszámoltatást mindig kövesse értékelés.

A minősítés, értékelés alapja a helyi tanterv ismeret és követelmény rendszere, valamint tanulóink önmagukhoz viszonyított fejlődése.

Az értékelés a pedagógiai folyamatban állandóan jelen van, de nem cél, hanem eszköz a pedagógus, a tanuló és a szülő számára.

Az értékelés elsődleges célja, hogy a tanulóknál az önértékelés képessége kialakuljon.

A tantárgyi érdemjegyek tantárgyfüggők, megállapításakor a pedagógus széles jogkörrel és nagy felelősséggel bír. Így csak általános elveket rögzíthetünk programunkban.

Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességeikhez mért fejlődés értékelésétől el kell jutni a nyolcadik év végére a helyi tanterv által előírt követelmények teljesítéséig.

Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és kudarc megélésével. Feladatunk segíteni ezek feldolgozását.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- ismeretek és készségek elsajátítási szintjére,
- fejlődése a korábbi teljesítményhez képest,
- tanórai, tanórán kívüli magatartásra,
- szorgalomra és ezen belül felkészülésre – feladatvállalásra, végzésre.

2.8.2 Az értékelés funkciója differenciált

- folyamatos munka – folyamatos visszajelzés eszköze,
- tanulásra motivál
- kontrollálja az elvárt követelményekhez való viszonyt,
- meghatározza a hasonló tevékenységben résztvevők relatív helyzetét,
- jelenthet versenyorientációt, sikert, kudarcot,
- kontrollja az önismeretnek,
- előre haladás mérésének eszköze.

2.8.3 Az értékelés formái

Diagnosztikus értékelés

Célja: A tanulóközösség kiindulási szintjének, összetételének megismerése.

- a tanítási folyamat tervezése / részletes tudástérkép
- csoportba sorolás / az előzetes készségek és tudás felmérése
- tanítási mód kiválasztása / tanulói jellemzők meghatározása
- tanulási problémák feltárása / okok meghatározása
- nevelési folyamat tervezése / állapotfelmérés

Információszerzés a tudásszint /képeségek/ neveltség állapotáról.

Funkciója: az oktatási- nevelési ciklus tervezésének, az önértékelés, önellenőrzés segítése

Időpontja: az oktatási-nevelési szakasz elején, illetve a probléma felmerülésekor

Tárgya: kognitív, affektív és pszichomotoros területek háttértényezők

Fejlesztő értékelés

Célja: Az oktatási-nevelési folyamat szabályozása

- Az oktatási-nevelési folyamat szabályozása
- Visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a hibák azonosítása a megoldási módok kialakítása céljából:
 - a tanuló tájékoztatása aktuális tudásáról;
 - a tanár tájékoztatása hatékonyságáról, hibáiról;
 - fejlesztési stratégiák kialakítása

Koordináció, korrekció biztosítása.

Funkciója: a tanuló, a közösségek haladásának elősegítése

Időpontja: a tanítási folyamat közben

Tárgya: kognitív, affektív és pszichomotoros területek

Minősítő értékelés

Célja: Az oktatási-nevelési folyamat eredményének globális kifejezése.

- globális kép kialakítása a tanulóról
- a tanulók minősítése, kategorizálása
- a tanítás-tanulás hatékonyságának vizsgálata
- a nevelőmunka eredményeinek elemzése

A létező és az elvárt teljesítmény összevetése.

Funkciója: újabb minőségi jegyekkel az oktatási-nevelési folyamat fejlesztésének elősegítése

Időpontja: a tanítási folyamat végén, továbbá félévkor és évvégén

Tárgya: kognitív, affektív és pszichomotoros területek háttértényezőik.

A minősítő értékelés módjai

▪ ***Értékelés szövegesen***

- Az 1. évfolyamon tanév közben, félévkor és tanév végén a tanulók szóbeli és írásbeli teljesítményének értékelése szöveges minősítéssel történik, a Kréta rendszerbe feltöltött mondatbank alapján, az ott megadott értékelési területeken. Tanév közben lehetőség van a tanulók írásbeli munkájának százalékos minősítésére is.
- A 2. évfolyam első félévében a tanév közbeni tantárgyi teljesítmények értékelését 1-5 fokú skála alkalmazásával is végezhetjük a szöveges értékelés mellett. A pedagógus az érdemjegyek mellett a kisebb feladatok megoldását a tanórán kialakított szokásoknak megfelelően is értékelheti. A 2. évfolyam második félévétől numerikusan kell értékelni.
- *Tantárgyak teljesítményének minősítése:*

Kiválóan teljesített

Jól teljesített

Megfelelően teljesített

Felzárkóztatásra szorul minősítéssel értékelünk:

- a tantárgyi szöveges értékelés összegzéseként 1. és 2. évfolyam félévén, valamint 1. évfolyam végén,

Részt vett minősítéssel értékelünk:

- idegen nyelv oktatásakor 4. évfolyam félévén,
- digitális kultúrából 3. évfolyam félévén,

▪ **Értékelés osztályzattal (numerikus értékelés)**

- A szöveges értékelésnél nem szereplő tantárgyakat numerikusan értékeljük, a magyar nyelv és magyar irodalom tantárgyakat külön osztályzattal az alsó és felső tagozaton egyaránt.

Félévkor és év végén osztályzattal történik az értékelés (jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)). Év közben az érdemjegyek mellett a szaktanár a kisebb feladatok megoldását piros ponttal, vagy a szakórán kialakított szokásoknak megfelelően is értékelheti. A piros pontok - megegyezés szerint - osztályzatra válthatók.

A szülőket a kapott érdemjegyekről napra készen értesíteni kell a Kréta rendszeren keresztül, melynek Üzenet funkciójában külön értesítést is kell küldeni, ha a tanuló előmenetele az elégtelen osztályzathoz közelít. Ha a tanuló tanulmányi eredményében tartós hanyatlás következik be, akkor erről a szülőt mielőbb értesíteni kell. Egy tantárgyból egy félévben annyi osztályzatnak kell lenni, amennyi a szaktárgy heti óraszám, de legalább háromnak.

Az osztályozás alapja alsó és felső tagozaton azonos. A tanulók teljesítményének egységes értékelése érdekében az írásbeli dolgozatok, feladatlapok, tesztek esetében az alábbi arányok a mértékadók:

<i>Érdemjegy:</i>		<i>Teljesítmény:</i>
elégtelen	(1)	0-39%
elégséges	(2)	40-55%
közepes	(3)	56-75%
jó	(4)	76-90%
jeles	(5)	91-100%

A témazárók értékelése legkésőbb két héttel a megíratásuk után történik, amit a szaktanár pontosan megnevezve ír a naplóba.

A témazáró jegyeket a naplóban pirossal jelöljük. A témazáró súlyozása a KRÉTÁBAN 150%. A KRÉTÁ-ban megjelenő átlagok, csak irányadóak. A félévi, évvégi osztályzat kialakítása a tanulók teljesítménye és képességei alapján a szaktanár feladata.

Külön ügyelünk, hogy a bukásra álló, illetve sokat rontott tanulónak az adott félév utolsó két hónapjában több lehetősége legyen a javításra, erről a szülőt tájékoztatjuk, ami a szaktanár illetve az osztályfőnök elsődleges feladata.

Félévkor és év végén a tanulók teljesítményének elbírálásakor az osztályzatok jellege, súlya szerint kerülnek beszámításra. Az első félév teljesítménye beszámít az év végi osztályzatba, figyelembe véve az előmenetel tendencia jellegét.

A félév és tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményéért a tanuló dicséretet kaphat. Ha a tanulónak év végén dicséretes osztályzatai vannak a tantárgyak legalább feléből, a tantestület általános dicséretét érdemeli ki; ezt a bizonyítványban és a törzslapon is dokumentálni kell.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

2.8.4 Az autizmussal élő gyermekek értékelése, minősítésük lehetséges formái

Szöveges értékelés

- sokat fejlődött
- fejlődött
- részterületen fejlődött
- változott
- hanyatlott

Numerikus értékelés Azonos a többségi társaikéval

Az értékelés értékelőlap segítségével, szövegesen történik minden félév és tanév végén.

Az év végi értékelést a bizonyítvány és az annak mellékletét képező szöveges értékelőlap együtt tartalmazza.

A numerikus értékeléssel és minősítéssel egyénre szabottan és tantárgy-specifikusan ismertetjük meg a tanulókat.

2.8.5 Enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

- Az értékelés folyamatos, differenciált, személyre szóló, figyelembe veszi a tanuló sérülésspecifikumait, egyéni képességeit, önmagához mért fejlődését;
- szempontjai között szerepet kap a tanuló tantárgyhoz való viszonya, érdeklődése, feladattudata, szorgalma, együttműködése, önállósága a feladatmegoldásban;
- képet ad a nyelvi készségek, képességek, tantárgyi ismeretek elsajátításának szintjéről (a beszédmegértésről, a kommunikáció jellemzőiről, az olvasás, szövegértés szintjéről, az írás, helyesírás, a nyelvi, irodalmi ismeretek elsajátításáról);
- előremutató, célja a fejlesztés, az egyéni segítségnyújtás;
- kijelöli a fejlődéshez, továbbladáshoz szükséges feladatokat; hozzájárul a tanuló önismeretének fejlődéséhez, az önelfogadáshoz.
- A szülő folyamatos szóbeli és szöveges írásbeli tájékoztatásában hangsúlyt kap a tanuló egyéni haladása.

2.8.6 *Írásbeli feladatok számonkérése, értékelése*

- Fejlesztést segítő (a folyamat közben, korrekciós céllal alkalmazunk)
- helyzetfeltáró-diagnosztizáló (a nevelési-oktatási folyamat kezdetén alkalmazunk)
- írásbeli felelet: kisdolgozat (röpdolgozat), szódolgozat, tollbamondás, gyűjtőmunka
- témaközi dolgozat
- témazáró dolgozat: egy tananyagegység lezárásakor, feladatait a szaktanár állítja össze, vagy központi feladatot használ. (legkésőbb két héten belül értékelni kell, a naplóban piros színnel jelöljük).
- A témazárót minden tanulónak kötelessége megírni, de figyelembe kell venni a diszlexiával, diszgráfiával, diszcalculiával küzdő tanulók nehézségeit, nekik olyan segítséget kell adni, ami ezeket a gátakat oldja: pl. feladat felolvasása, szóbeli válasz rögzítése stb.
- Ha a tanuló hiányzik, akkor a hiányzás megszűnését követő egy héten belül pótló dolgozatot köteles írni.
- Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró íratható.
- Indokolt esetben a szaktanár eltekinthet a témazáró dolgozatok megíratásától, és az ismeretek ellenőrzésének más módját választhatja.
- Házi dolgozat: értékelése a szaktanár kompetenciája. Értékelési módját a tanulóval ismertetni kell.
- Év végi /év eleji tudásszint felmérő dolgozat

- A tanulók írásbeli munkáiba fogadó óra keretében, illetve a szaktanárral egyeztetett időpontban nyerhetnek betekintést a szülők.

2.8.7 Szóbeli számonkérés, értékelés

A tantárgy sajátosságaihoz igazodóan többféle lehet:

- egy téma, tananyagrészt kifejtése
- válaszadás kérdésekre
- kiselőadás
- páros, ill. csoportos válaszadás, véleményütköztetés
- tanórai aktív szereplés

A szóbeli számonkérés során törekedni kell megfelelő légkör kialakítására, hogy a gátlásos tanulók is feloldódjanak, lehetőséget kell adni a javításra. Értékelhető szövegesen és osztályzattal.

2.8.8 A tanulók gyakorlati tevékenységének értékelése

A jó értékeléshez részben az szükséges, hogy annak szempontrendszere előre ismert legyen. A munkavégzés jellegével, az eredmény, az elkészült munkák esztétikai színvonalával kapcsolatban a kvalitatív értékelés során inkább benyomásokat, szubjektív értékeléseket fogalmazhatunk meg. Ez akkor jó, ha fejlesztő hatású, ha növeli a motivációt, de elsősorban az önálló tevékenység minőségét, a felhasznált módszerek kiválasztását és természetesen az eredményességet minősítjük. Törekedni kell az objektivitásra.

2.8.9 A projektek, komplex tevékenységek, csoportmunkák értékelése

Célja: a tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítik a tanulási folyama eredményeként a tanulók a csoportban. A projektmunka értékelésének talán legfontosabb mozzanata az eredmények bemutatása.

A projekt eredményének kvalitatív értékelése számtalan összetevőre irányulhat:

- Maga a produktum, annak színvonala az előre megadott követelményekhez képest.
- Azok a kompetenciák, amelyeknek fejlesztését a projekt tervezése során megfogalmaztuk.

- A tanulás szempontjából számba kell venni, hogy milyen tanulási folyamatok zajlottak le a projekt megvalósítási folyamatában mind szaktárgyi szempontból, mind pedig a metakognitív tudásrendszer gyarapodása szempontjából.
- Az együttműködés színvonala, szervezettsége a csoportokban, az együttműködési képesség fejlődése, a társas kapcsolatok alakulásának értékelése (együttműködés a csoporttagokkal, konfliktusok és azok kezelése).
- Értékelés az egyén szempontjából (mennyit és hogyan tanult a projektmunka során, mennyire érzi azt hasznosnak stb.), a kreativitás megnyilvánulása.
- Az önálló munkavégzés fejlődése
- Az elkészült produktumok esztétikai színvonalának értékelése.
- Milyen érzelmeket keltett bennünk a tevékenység, hogyan éreztük magunkat a projekt ideje alatt
- A projekt megtervezésének, a terv érvényesülésének értékelése. (a tervezési folyamatot utólag, a végrehajtás ismeretében is értékeljük).

Az értékelés legfontosabb pedagógiai funkciója az, hogy a tanulók a folyamatban értékeljék saját tudásuk adaptivitását, amely egyrészt a szociális környezetnek a tanuló megnyilvánulásaira adott reakcióin, másrészt a tudatos vagy nem tudatos önértékelési folyamatokon múlik.

A projekt során intenzív, komplex tevékenység zajlik a kiscsoportban, ez azt jelenti, hogy minden tagnak a tudása, elképzelései, képességei és készségei szinte minden pillanatban megmérettetnek. Törekedni kell rá, hogy szöveges, közösségi, komplex értékelések szülessenek.

A projekt optimális esetben rendkívül komplex tevékenységrepertoárja lehetővé teszi, hogy a gyerekek többféle szempontból értékelhessék saját magukat, tudásuk adaptivitását, munka közben is szinte láthatatlanul zajlanak az értékelési folyamatok. A tanulói sajátosságok, speciális erősségek, készségek, képességek válhatnak ilyenkor fontossá, ezért a hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében szintén fontos szerepet játszhat.

2.8.10 Egyéb értékelés

- órai munka
- gyűjtőmunka
- versenyen való részvétel, kiselőadás stb. szóbeli vagy numerikus értékelése

2.9 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tananyag feldolgozásának, az ismeretek gyarapításának, a készségek gyakorlásának alapvető terepe az otthoni munka. E pedagógiai tevékenység a tanórán megadott házi feladatok önállóan történő elkészítése révén valósul meg.

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség és készség fejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

A házi feladat formáját tekintve:

- szóbeli tevékenységet igénylő
- írásbeli tevékenységet igénylő
- egyéb produktum
- gyűjtőmunka

Az időtávot tekintve:

- tanóráról-tanórára
- hosszabb időtávra kijelölt feladat

Jellegét tekintve:

- kötelezően előírt
- szorgalmi feladat

A napi tananyag megtanulása, a házi feladat megírása rendszeres legyen, óráról órára történjen.

Az otthoni munka rendszeres ellenőrzése igen fontos, mert ez biztosítja azt, hogy a következő tanórán a tanár együtt tudjon dolgozni a tanulóval. Az ellenőrzés szóban vagy írásban történik. Az írásbeli feladatokat minden esetben ellenőrizni kell. A feladatok ellenőrzése egyes tantárgyak esetében rendszeres, míg másoknál csak szűrőpróbaszerű.

Az otthonra adott feladat a tanítási órán számon kérhető és az eredmény értékelhető. Az írásbeli feladatok minősítése a tantárgyak tantervében rögzített módon történik.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- Az otthoni feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy egy átlagos képességű tanuló képes legyen megfelelni az iskolai elvárásoknak oly módon, hogy két tanítási nap között pihenésre és kikapcsolódásra is legyen módja.
- Az írásbeli és a szóbeli házi feladatok mennyisége igazodjon a tanórán megoldott feladatok számához, az elvégzett tananyaghoz. Azt jelentősen ne lépje túl.

- A hosszabb időtávra kijelölt feladatok is vegyék figyelembe a tanulók napi terhelésének mértékét, a feladatok kiadásánál a beadási határidő kerüljön írásban rögzítésre.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy- egy osztállyal csak kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni. A pedagógusok a felmérők időpontját előre bejelentik a tanulóknak (ez alól legfeljebb a röpdolgozatok képezhetnek kivételt).
- Az írásbeli és a szóbeli házi feladatok mennyisége igazodjon a tanórán megoldott feladatok számához, az elvégzett tananyaghoz, azt jelentősen ne lépje túl.
- A házi feladatok mennyiségét az osztályfőnökök kísérik figyelemmel, a problémákat beszéljék meg az osztályban tanítókkal, érintettekkel.
- Az írásbeli házi feladat minősége, illetve elkészítésének sorozatos elmulasztása szaktárgyi érdemjeggyel is értékelhető.
- Jellemző munkaforma iskolánkban a projekt, amely igényli az otthoni feldolgozó munkát. Ennek feladatait, idejét a szaktanár az éves munkatervben határozza meg. Időintervalluma 1 hét és 3 hónap között mozoghat.

2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az osztálylétszámok alakulásától függően, lehetőséget biztosítunk tanulóink számára bizonyos tantárgyak tananyagának csoportbontásban történő elsajátítására

Angol nyelv 4-8. évfolyam

Digitális kultúra 4-8. évfolyam

Történelem 5-8. évfolyam

Matematika 5-8. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez délután 16

óraig. A foglalkozások helyét és időtartamát az intézményvezető és helyettese rögzítik a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.

Az intézményben a tanulók számára az alábbi – az iskola által szervezett – egyéb (tanórán kívüli) rendszeres foglalkozások működnek:

- napközi otthon: 1-4 évfolyam
- tanulószoba: 5-8 évfolyam
- szakkörök,
- énekkar,
- iskolai sportköri foglalkozások,
- felzárkóztató foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- továbbtanulásra előkészítő foglalkozások,

Alsó tagozatban az „egy osztály-egy napközis csoport” elvet követjük. A felső tagozatban két vagy több évfolyam tanulóiból szervezzük meg a tanulószobai foglalkozást.

2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata a NETFIT mérések alapján történik, melyeknek időpontját a mindenkori tanév rendje határozza meg. A mérési eredményeket az online feltöltő felületre feltöltjük. Kiértékelésük eredménye szintén itt tekinthető meg.

2.12 A gyógy- és könnyített testnevelési foglalkozások

A testnevelő szaktanár folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók fizikai állapotát, szükség esetén szakorvosi vizsgálatra tesz javaslatot a gondviselőnek. Az iskolaorvos éves rendszerességgel végez szűrővizsgálatot, az általa kiszűrt tanulók gyógytestnevelési ellátása az intézményben szakemberek vezetésével folyik.

A könnyített testnevelésre utaltak a szakorvosi javallatnak megfelelően, a testnevelő szaktanár által összeállított tanmenet szerint, osztályukkal integrálva vesznek részt a testnevelési órán.

A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje:

142. § (1) A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani. A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órát – lehetőség szerint – a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni. Az orvosi szűrővizsgálatot – kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – május 15-ig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolának nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

(2) A könnyített testnevelés-órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

(3) A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat szakemberei segítségével szervezzük meg. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján, a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelésórákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.

(4) Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés-órán való részvételét sem.

2.13 Az iskola egészségnevelési elvei

- *a hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken*
- *létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása*
- *az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás*
- *a családi életre nevelés fejlesztése*
- *az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése*

- *pozitív egészségkép kialakítása, formálása*
- *azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken*
- *a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése*
- *egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok (táplálkozással, mozgással, mentálhigiénés fejlesztéssel, neveléssel)*
- *legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése*
- *a szexuális nevelés*
- *az egészségre káros szokások biológiai-élettani-pszichés összetevőinek megismertetése*
- *a lelki egészség védelme – személyiség fejlődése*
- *egészség-fejlesztési terv részévé váljon a mentálhigiénés szemlélet, és annak megjelenési formái*
- *megelőzési szemléletű iskolai drogstratégia létrehozása az egészségnevelési feladat részeként (éves iskolai drogmegelőzési munkaterv; tárgyalása, elfogadása a tanév eleji nevelési értekezleten)*
- *drogprevenció – általános, szelektív és indikált, javallt prevenció (program-formák megválasztása) - összetett személyiségfejlesztő munka végzése*
- *a fogyatékos és hátrányos helyzetűek integrációja*
- *az iskolán belüli bántalmazás megelőzése*
- *mindennapi iskolai testedzés program (a fizikai állóképesség növelése, a rendszeres mozgás igényének kialakítása)*
- *testnevelésórák (amennyiben az iskola személyi, tárgyi, anyagi feltételei lehetővé teszik, a kerettantervben meghatározottakon felül is beiktatunk testnevelésórát)*
- *a játékos, egészségfejlesztő testmozgás ideje naponként több, legalább tizenöt perces foglalkozás keretében valósul meg (ha nincs aznap testnevelés óra)*
- *napközis szabadidő, óraközi szünetek, uszodai programok, korcsolyázás, DSE programok, mint lehetőség*
- *bajnokságok, sportnapok szervezése, amelyeken hangsúlyt kap a testmozgás játékos formája*

2.14 Az iskolai környezeti nevelési elvei

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a község lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk:

- *az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása*
- *helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések*
- *az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése*
- *rendszerszemléletre nevelés*
- *holisztikus szemléletmód kialakítása*
- *fenntarthatóságra nevelés*
- *a környezetetika hatékony fejlesztése*
- *érzelmi és értelmi környezeti nevelés*
- *tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés*
- *tolerancia kialakítása*
- *a környezettudatos magatartás és életvitel segítése*
- *az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése*
- *az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése*
- *ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.*
- *problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség*
- *globális összefüggések megértése*
- *természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése*
- *helyi értékek és problémák feltérképezése*
- *helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, örökbefogadott patak, hulladék, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)*
- *lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)*

Fenntarthatóság, környezettudatosság, ökoiskola címhez kapcsolódó feladatok

„Lásd a fényt, ne bánts, mi érted él!

Halld a szót, mit föld, az ég beszél.

Nézd a bolygót! Oly` tiszta kék.

Élj ma úgy, hogy éljen még!” (Orbán Tamás)

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdagváltozatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A jövő problémái sok esetben még előre láthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése. Ennek érdekében pályáztunk immár második alkalommal sikeresen az ökoiskolai címre. Konkrét céljaink és feladataink:

- Érzékennyé tegyük a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.
- Segítjük a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tesszük a természet teljességének, osztatlan egységének megérezését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
- Megvalósítjuk a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti Etika / Hit és erkölcs tan kialakulásához nélkülözhetetlen élmény-helyzetek biztosítását.
- Lehetővé tegyük a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
- Felkészítjük a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítjuk a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodást, megismertetjük a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- A jelenségek természettudományos összefüggéseit bemutató tantárgyak kiemelt szerepet töltenek be a helyi tantervünkben.
- A környezeti nevelést beépítjük a természettudományokon kívüli tantárgyakba, ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel.
- A valóságos természeti és humán környezet megtapasztalását biztosító programokat szervezünk rendszeresen: erdei iskola, témahét, jeles napok megünneplése.
- Az ökológiai szemlélet tükröződik a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásával, a megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységgel.

- A gyermekek környezetóvó, javító tevékenységének szervezésekor bekapcsolódunk különböző természetvédelmi és civil szervezetek valamint az önkormányzat munkájába.

Az Ökoiskolai cím viselése a környezettudatos magatartás kialakítására való törekvésünk eredményességéről tanúskodik. Célunk az örökös ökoiskolai cím elnyerése, ami azon iskolák munkájának legmagasabb szintű állami elismerése, melyek pedagógiai munkája kiemelkedően magas színvonalon képviseli a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája értékeit.

2.15 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Az értékelés alapja az emberismeret. A gyermekek mindennapi tevékenységének objektív megfigyelésén keresztül bőséges, hiteles és megbízható információhoz juthatunk. Ezek a megfigyelések szolgáltatnak alapinformációt a gyermek megítéléséhez, és módszereink további fejlesztéséhez, tehát a megfigyelés rendszerességet, objektivitást, szelektív képességet, tapintatot és óvatosságot igényel a tanár részéről.

A szülők számára fontos, hogy az értékelés világos, objektív képet adjon a gyerekekről.

Az autizmussal élő tanulók a magatartás és szorgalom osztályozása alól a fejlődészavar specifikumára (szociális beilleszkedési zavarok) való tekintettel felmentést kaphatnak.

Az értékelés iskolai hagyományai:

A tanév végén a kitűnő tanulók, valamint a valamilyen szaktárgyban, sportágban kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók jutalomkönyvüket, elismerő oklevelüket és bizonyítványukat a tanévzáró ünnepélyen kapják meg az igazgatótól.

A magatartás értékelésének elvei:

Példás: Az a tanuló, aki a tanulói házirendben megfogalmazott nevelési követelményeknek, közösségi magatartási szabályoknak eleget tesz. Az iskolai feladatokból önként részt vállal azokat teljesíti. Társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, segítőkész. Nincs igazolatlan mulasztása. Fizikai és szellemi erőfeszítésre egyaránt példát mutat. Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

Jó: Neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik ezek kijavítására. Iskolai, közösségi feladatokat önként is vállal, vagy a számára kijelölteket precízen elvégzi. A tanulói házirendet igyekszik betartani, fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő és ezek is kisméretűek.

Változó: Magatartásában több - kevésbé súlyos - fegyelmezési probléma adódik, többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen. A közösség munkájában való részvétele hullámzó. Társaival szemben időnként durva, goromba. Önértékelése kialakulatlan, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó.

Rossz: Fegyelmezetlen magatartásával árt a közösségnek, társainak rossz példát mutat. A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja. A közösségi élet nem érdekli, a munkát inkább hátráltatja, mint segíti. Társaival sokszor durva és goromba. A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei:

Példás: Kötelességteljesítése kifogástalan. Képességeihez mérten iskolai munkáit, házi feladatait a legjobban látja el. A munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredmény elérésére törekszik. Törekszik a pontos esztétikailag is tetszetős hiánytalan munkavégzésre. Felszerelése hiánytalan. Többet feladatokat vállal, feladatait önállóan és megbízhatóan végzi.

Jó: Iskolai munkáit, házi feladatait maradéktalanul elvégzi, de ezek esztétikumuk kevésbé érdekli. Képességeihez mérten megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik. Órákon való aktivitása, a munkához való viszonya némileg a tőle elvárható szint alatt marad.

Változó: Munkavégzésében törések mutatkoznak, a hanyag és jó munkák egymást váltogatják. Gyakran dolgozik képességei alatt. Önállóan, szétszórt. Felszerelése hiányos, rendszeres figyelmeztetést igényel.

Hanyag: Képességeihez és körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében. Gyakran mulasztja el kötelességét, képességein alul dolgozik, a munkavégzésben megbízhatatlan, pontatlan, munkái gondatlanok, hanyagságáról árulkodnak. Kötelességtudata hiányzik, munkafegyelme rossz, felszerelése hiányos.

A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Az iskolai jutalmazás: azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- *példamutató magatartást tanúsít,*
- *folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,*

- *osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,*
- *iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,*
- *bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.*

Jutalmazási formák szóban és írásban:

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretet adhatók:

- *szaktanári dicséret:* kiemelkedő munkát végző tanulók tantárgyi dicsérete
- *napközis nevelői dicséret:* a napköziben kiemelkedő munkát végző tanulók dicsérete
- *osztályfőnöki dicséret:* az osztályközösség előtt a jó közösségi munkáért, példás magatartásáért és szorgalomért adható
- *igazgatói dicséret:* három előző fokozatú után a negyedik az igazgatói dicséret
- *nevelőtestületi dicséret:* három igazgatói után vagy év végén, huzamosabb ideig tartó példamutató kötelezettségteljesítés, kiváló tanulmányi eredmény elismeréseként a nevelőtestület dönt, amelyet félévkor az értesítőbe, év végén a bizonyítványba kell bejegyezni.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- *Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak.*
- *A nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanuló emléklakettet, oklevelet és könyvjutalmat kaphat, amelyeket a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.*
- *Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, - az első három helyezett oklevelet és jutalomkönyvet kap, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.*
- *Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki, szaktanári vagy igazgatói dicséretben részesülnek a verseny nehézségi fokának és az elért eredménynek megfelelően.*
- *A diákönkormányzat és az iskolai alapítvány – ha az anyagi fedezet biztosított – kirándulással jutalmazza azokat a tanulókat, akik legalább jó magaviseletűek, és a tanév során eredményesen képviselték iskolánkat.*
- *A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.*

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel és oklevéllel, emlékplakettel jutalmazhatók.

Az iskolai elmarasztalás: azt a tanulót, aki

- *tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,*
- *a házirend előírásait megszegi,*
- *igazolatlanul mulaszt,*
- *bármely módon árt az iskola jó hírnevének,*

büntetésben lehet részesíteni.

Az elmarasztalás formái szóban és írásban:

- *szaktanári figyelmeztetés: többszöri hiányos felszerelés,
házi feladat többszöri hiánya,
az órai munka zavarása.*
- *osztályfőnöki figyelmeztetés: házirend megsértése,
társai órai munkájának rendszeres zavarása,
többszöri késés,
igazolatlan hiányzás (tanóra + választott foglalkozás + tanulószoba,
napközi),
kihívó viselkedés, öltözködés.*
- *osztályfőnöki intés: előbbiek ismételt előfordulása*
- *osztályfőnöki megrovás: előbbiek súlyosabb előfordulása, illetve kirívó eset*
- *napközis figyelmeztetés: napközi munkájának zavarása,
késés a napközis tanóráról.*
- *napközis megrovás: a Házirend napközire vonatkozó tételeinek rendszeres
megsértése*
- *igazgatói figyelmeztetés: a Házirend megszegése,
iskolatársainak veszélyeztetése,
rendszeres szabálysértések,
tiszteletlen magatartás tanáraival szemben*
- *igazgatói intés: előbbiek ismételt előfordulása*
- *igazgatói megrovás: magatartásával rendszeresen megsérti mások jogait,*

*a házirend súlyos megsértése,
többszöri osztályfőnöki figyelmeztetés után,
szándékos rongálás*

- *tantestületi figyelmeztetés: a Házirend megszegése,
iskolatársainak veszélyeztetése,
rendszeres szabálysértések,
tiszteletlen magatartás tanáraival szemben*
- *tantestületi intés: előbbiek ismételt előfordulása*
- *tantestületi megrovás: kirívóan súlyos kötelességszegés
szándékos veszélyeztetés és károkozás
a házirendet többször súlyosan megsértő magatartás*

A fegyelmező intézkedések alkalmazásakor kirívó esetben, a vétség súlyára való tekintettel a fokozatosságtól eltekinthet a nevelőtestület. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni: EZ a KRÉTA felületen keresztül történik. Különösen súlyos esetben az intézmény levélben is értesíti a szülőt.

Fegyelmi intézkedés

- *fegyelmi tárgyalás: A Köznevelési törvényben meghatározottak alapján történik súlyos fegyelmi vétség elkövetése esetén.*

Egyéb büntetések

- *eltiltás rendezvényektől, kirándulásról, szervezett, de nem kötelező iskolai foglalkozásokról is*

A dicséreték és a fegyelmező intézkedések egyaránt bejegyzésre kerülnek az osztálynaplóba (KRÉTA).

2.16. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A tanuló minősítéséről, magasabb évfolyamba lépéséről a nevelőtestület dönt.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

– Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól. A sikeres osztályozóvizsga a továbbhaladás feltétele.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarendben tanulóként tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. Az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. A sikeres osztályozóvizsga a továbbhaladás feltétele.

– Az a tanuló, aki tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott, a tanév végén javítóvizsgát tehet. A sikeres javítóvizsga a magasabb évfolyamra lépés feltétele.

– A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az intézményvezető mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól és helyette szóveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. A szóveges értékelés a továbbhaladás feltétele.

– Az iskola intézményvezetője a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.

– Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen eléri a 250 tanítási órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 százalékát meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A sikeres osztályozóvizsga a magasabb évfolyamra lépés feltétele.

2.17. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások tananyaga és követelményei

Iskolánk egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások tananyaga és követelményei az alábbi linken érhetőek el.

<https://gorsium-tac.edu.hu/helyi-tanterv.html>

3. A bennem rejlő vezető modellértékű program részletes bemutatása

A program célkitűzései

Felgyorsult, állandóan változó és egyre globalizálódó világunk az oktatás területét újabb és újabb kihívások elé állítja. Pedagógusok, szülők és üzletemberek egybehangzó véleménye, hogy idejétmúlt az a szemlélet, hogy az iskolákban elegendő az alaptantárgyak és alapismeretek elsajátíttatása. Ahhoz, hogy a diákok valóban sikeresek lehessenek életük során, szükségük van jellembeli, életvezetési és interperszonális kompetenciák elsajátítására és kiegyensúlyozott gyakorlására is. Az üzleti élettel és oktatással foglalkozó szakmai körök így fogalmazták meg a XXI. századi munkavállalókkal szemben támasztott igényeket: tisztesség, motiváció, jó munkamorál, kapcsolatteremtési készség, csapatmunka, jó kommunikációs készség, elemzőképesség, technológiai jártasság, szervezethezesség, kreativitás.

A bennem rejlő vezető program olyan örökérvényű vezetői alapelveket integrál a már meglévő iskolai kultúrába és tananyagba, melyeknek segítségével az 1-12. osztályos fiatalok megismerhetik és elsajátíthatják azokat a jellembeli és életvezetési kompetenciákat, melyek – a magas szintű tanulmányi előmenetelt elősegítve és kiegészítve – maximalizálják személyes tehetségük kibontakoztatását, és biztosítják eredményességüket egy előre nem ismert világban is.

A bennem rejlő vezető folyamat alapja

A bennem rejlő vezető oktatási és nevelési intézmények számára kidolgozott komplex fejlesztési folyamat. Ennek magva A kiemelkedően eredményes pedagógusok 7 szokása c. – mind nemzetközi, mind hazai résztvevők elismerését kiváltó – szemléletmód-és attitűdformáló mentálhigiénés program, mely hatékony módon képes fejleszteni mind az intraperszonális, mind az interperszonális intelligenciát. Az egyes intézmények munkatársai a folyamat során ezen alapelveket saját egyedi helyzetüknek, igényeiknek és céljaiknak megfelelően integrálják a már meglévő iskolai munkájukba.

A 7 szokás program által fejlesztett készségek

1. szokás: **LÉGY PROAKTÍV!®**

- aktív kezdeményezés

- az ígéretetek megtartása

- felelősségvállalás

- a változások hatékony kezelése

2. szokás: TUDD ELŐRE, HOVÁ AKARSZ ELJUTNI!®

- a jövőkép és az értékek meghatározása

- küldetési nyilatkozat alkotása

- mérhető csoportos és egyéni célok kitűzése

- célirányos stratégia kialakítása

3. szokás: ELŐSZÖR A FONTOSAT!®

- a fontos és sürgős tevékenységek szétválasztása

- a teendők rangsorolása

- a megalkotott stratégiák megvalósítása

- tervezőeszközök használata

4. szokás: GONDOLKODJ NYER-NYERBEN!®

- az eredményes együttműködéshez szükséges attitűd elsajátítása

- magas szintű bizalmi kapcsolatok kiépítése

- eredményes csapatok kialakítása

- az asszertív kommunikáció alapjainak elsajátítása

5. szokás: ELŐSZÖR ÉRTS, AZTÁN ÉRTESD MEG MAGAD!®

- eredményes interperszonális kommunikáció

- a kölcsönös megértés biztosítása

- az eltérő nézőpontok felfedése és megvitatása

- vélemény és visszajelzés produktív megfogalmazása

6. szokás: TEREMTS SZINERGIÁT!®

- az egyéni különbségekben rejlő lehetőségek felismerése és kiaknázása

- az eredményes csapatmunka elsajátítása

- a kreatív együttműködés összehangolása

- hatékony problémamegoldás

7. szokás: ÉLEZD MEG A FŰRÉSZT!®

- egyensúlyteremtés az élet különböző területei között

- a testi-lelki egészség feltételeinek felismerése és megteremtése

- a komplex személyes fejlődés folyamatos biztosítása

A program kialakulása

Stephen R. Covey A kiemelkedően eredményes emberek 7 szokása c. könyve 1989-ben jelent meg, és rövidesen kidolgozásra került a hasonló című workshop is, amelynek célja az elmélet elsajátítása mellett a gyakorlati alkalmazásban való segítség is. Világszerte sok helyen ismerték fel, milyen óriási lehetőségeket rejt magában a 7 szokás program az oktatás-nevelés területén. Guatemalában például erre alapozva dolgozták ki azt a nemzeti programot, melynek keretén belül minden érettségi előtt álló diák megismerkedik a 7 szokásokkal, és azt is várják tőlük, hogy találjanak ki és valósítsanak meg egy-egy olyan projektet, amivel hozzájárulhatnak településük vagy országuk életének javításához.

Az angliai Jacksonville-ben az egész közösség összefogott, hogy ezek az elvek a lakóközösség egészét áthassák. Az észak-karolinai A.B. Combs általános iskola 2000-ben döntött úgy, hogy a 7 szokás filozófiáját a tananyaga és az iskolai kultúra részévé teszi. Az egész tantestület elvégezte a képzést, majd közösen keresni kezdték, hogyan tudnák pedagógusként ennek filozófiáját az adott korosztályban lévő diákjaikhoz közelebb hozni: bemutatni nekik a tantárgyakban, illetve olyan lehetőségeket teremteni, ahol a diákok ki tudják próbálni a szokásokat, és saját bőrükön tapasztalhatják eredményüket. A kísérleti bevezetés eredményei meghaladták az elvárásaikat: a magatartási problémák radikálisan csökkentek, a tanulmányi eredmények növekedtek, a diákok egészséges önértékelése kézzelfogható volt, a pedagógusok sokkal nagyobb szakmai elégedettségről számoltak be, a tanulmányi eredmények mérhetően javultak, a szülők elégedettebbek lettek. Ezek az eredmények felkeltették más tanintézmények érdeklődését is, és egyre többen akartak többet megtudni. Ezen igényekre dolgozta ki a FranklinCovey cég A bennem rejlő vezető iskolafejlesztési folyamatot, amely magában foglalja a 7 szokás képzésen túlmenően az intézmény segítségét saját jövőképük és intézményfejlesztő céljaik azonosításában és a folyamat megvalósításában, valamint a pedagógusok megismertetését a nemzetközi szinten felhalmozott oktatás-módszertani eszközökkel.

Magyarországi tapasztalatok

Magyarországon az első jelentős iskolai képzésekre 2008-ban került sor, amikor az Educatio Kht. szervezésében 12 középiskola 120 pedagógusa és 600 diákja vett részt 7 szokás képzésen. Az első teljes A bennem rejlő vezető projektek 2010-ben kezdődtek (a TÁMOP 3.4.3 pályázaton belül a csengeri Petőfi Sándor ÁMK-ban és a csengersimai Kölcsey Ferenc Általános Iskolában, ill. a budaörsi Kesjár Csaba Általános Iskolában), igen jó eredményekkel. Az előbbiben zajló programnak a Köznevelés magazin 2011-ben egy egész számot szentelt (<http://franklincovey.hu/wpcontent/uploads/2011/06/kozneveles67->

14.pdf), utóbbival pedig a budaörsi Városi Televízió készített riportfilmet (<http://www.kesjarcsabaiskola.hu/index.php/content>).

A folyamat felépítése

A bennem rejlő vezető folyamat első része az iskolai kultúra aktív alakítóinak: a pedagógusok és iskolai dolgozók szemléletének formálása, ismereteinek és készségeinek bővítése ill. fejlesztése. A kiemelkedően eredményes pedagógusok 7. szokása c. képzésen (30 akkreditált óra). Ekkor a résztvevők megismerkednek a 7. szokás filozófiájával és annak alkalmazási lehetőségeivel a szakmai és magánéletük területein. A képzést héthetes email-es utánkövetés kíséri, amely az ismeretek felfrissítésén túl további segítséget ad a gyakorlati megvalósításban. A képzés végén a résztvevők reflexiós levelet írnak. A tapasztalat azt mutatja, hogy a program akkor a legeredményesebb, ha a képzésen a teljes tantestület és az minden dolgozója is részt vesz.

A második lépés a pedagógusok felkészítése a 7. szokás tanítására. A 7. szokás oktató képzés (30 akkreditált óra) két szakmai műhelynapján a résztvevők megfogalmazzák az iskola jövőképét, konkrét célokat tűznek ki, valamint megismerkednek a rendelkezésükre álló eszközökkel – tanulói munkafüzetek, tanári kézikönyvek, A bennem rejlő vezető nemzetközi webközösség –, ötleteket gyűjtenek a programot eredményesen használó intézmények példáiból, valamint akciótervet dolgoznak ki a saját intézményi megvalósításhoz. A szakmai műhelynapok után a pedagógusok a maguk által készített akcióterv alapján megkezdik a tantermi bevezetést. A tanév során 5 alkalommal vesznek részt munkaértekezleteken, amikor beszámolnak egymásnak elvégzett munkájukról, tapasztalatcserét tartanak, s újabb akciótervet állítanak össze a közösen kitűzött cél megvalósítása érdekében.

A program folytonosságát iskolai mentorok – 7. szokás témaszakértők – képzése biztosítja. Ők 90 órás akkreditált képzésen vesznek részt, ahol nemcsak mélyebben megismerkednek a programmal, hanem felkészülnek az iskolai fejlesztőfolyamat koordinálására, továbbvitelére, közvetlen munkatársaik mentorálására, ill. a későbbiekben a tantestületbe érkező dolgozók kiképzésére és bevonására is. A képzés keretein belül a témaszakértők a kollegiális tapasztalatcsere és tanulás céljából rendszeresen óralátogatásokat és munkaértekezleteket szerveznek, és személyesen mentorálják munkatársaikat. Munkájukat a FranklinCovey iskolafejlesztési szakértői rendszeres csoportos coachinggal támogatják, melynek célja a tanultak elmélyítése és a folyamat fenntarthatóvá tétele.

Segédanyagok

A program bevezetésében – a képzések munkafüzetain kívül – többféle eszköz áll a pedagógusok és diákok rendelkezésére. A FranklinCovey pedagógusai által kidolgozott tanulói munkafüzetek és az azokhoz tartozó tanári kézikönyvek 8 évfolyamon állnak rendelkezésre. Ezek spirális szerkezetben haladva minden évben módszeresen áttekintik a 7. szokás tartalmát elméletét és a diákok életkorának megfelelő iskolai és személyes helyzetekben való gyakorlati alkalmazását. A munkafüzetek minden évfolyamon más-más megközelítést alkalmaznak – pl. természeti példák, a világ nagy országai és szokásaik, Nobel-díjas tudósok –, és mindegyikben kiemelt helyet foglalnak el a tantárgyközi és a családtagok bevonásával végzendő feladatok. A sorozat utolsó eleme olyan témákat dolgoz fel, amelyek a kamaszok életében döntő jelentőségűek: a családhoz, az iskolához, a barátokhoz, az együttjáráshoz, a függőséget okozó dolgokhoz való viszonyulás, ill. az önbecsülés kérdése.

A másik legfontosabb forrástár a nemzetközi *A bennem rejő vezető* honlap webközössége, amelynek a programot bevezető minden tanintézmény tagjává válik. Ezeken az oldalakon elérhetőek nemcsak a FranklinCovey által készített díjnyertes kisfilmek, fotók, iskolai anyagok, idézetgyűjtemény, társasjáték, hanem a programot használó pedagógusok által megosztott ötletek, óratervek az ahhoz kapcsolódó képekkel és linkekkel, fényképek, audio-és vizuális felvételek, blogok valamint egyéb dokumentációs anyagok is (pl. mintaoldalak, felmérések, kérdőívek stb.) magyar és angol nyelven. A honlapon kisiskoláskorú gyermekek számára kifejlesztett online játékok is találhatóak, amelyek elmélyítik a 7. szokás fogalmait.

A program otthoni alkalmazását segíti a 7. szokás a családban c. kiadvány, amely a szülők számára szerkesztve járul hozzá az otthoni környezetben való alkalmazáshoz: szokásonként összefoglalja az adott szokás mibenlétét, tartalmát, majd olyan közösen végezhető gyakorlatokat ajánl – mind kisiskolás-, mind kamaszkorú gyermekek számára –, amelyek más aspektusból mutatják be, s ezáltal szélesítik a gyermekek megértését, és elmélyítik tanulásukat. A füzet végén magyar gyermek-és ifjúsági irodalmi ajánló található.

Várható eredmények

A programot bevezető hazai és nemzetközi iskolák az alábbi legfontosabb eredményeket fogalmazzák meg:

- közös nyelvet és kultúrát teremt
- egységes, mindenki által elfogadható normarendszert közvetít
- csökkenti a magatartási problémákat
- javítja a tanulmányi és versenyeredményeket
- jellemfejlesztést elősegítő keretprogramot integrál a már meglévő tananyagba
- növeli a tanárok szakmai sikerélményét
- növeli a szülői elégedettséget és a tanulói létszámot
- elkötelezetté teszi a szülőket és a helyi közösséget
- rejtett tehetségeket hoz a felszínre

4. KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram a 4. osztályban teljes körűen, a felső tagozatos osztályokban részlegesen kerül bevezetésre a 2021/22-es tanévben. A részleges bevezetés értelmében a felső tagozatos osztályok tanóráin a pedagógusok a DFHT és DHFT-KIP módszer elemeit, továbbá a komplex órákat alkalmazzák. További évfolyamok bekapcsolódására az alábbi ütemterv szerint kerül sor:

2022/23. tanév – 1. és 5. osztály

2023/24. tanév – 2. és 6. osztály

2024/25. tanév – 3. és 7. osztály

2025/26. tanév – 4. és 5. osztály

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.

- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményező-készség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.

- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetememes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;

- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszert.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztandszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a máság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT** .(differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) **tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét a kötelező tanítási órák 20%-ban

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita

- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alprogram alprogramjai:

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereshettantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandóhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkézség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához

- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

Az általunk választott területek:

Mi két alprogramot kívánunk bevezetni: a digitális (DA) és az életgyakorlat alapú (ÉA) alprogramot, melyekhez tantestületünk minden tagja elvégezte a szükséges 30 órás képzést. A továbbiakban a bekapcsolódó pedagógusok belső képzés során sajátíthatják el az alkalmazáshoz szükséges ismereteket.

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás (beszélgetőkör) biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a hetet az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. A tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok (ének-kar, sportkör) továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladat

A DFHT- KIP módszerrel tartott órákon sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT-KIP módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban, írásban a KRÉTA rendszeren keresztül és tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
 - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulás-szervezési eljárások.
- **10%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a keresztantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

NAT 2020 és a KAP bevezetésének ütemezése

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
20 21/ 20 22	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013 KAP	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013 KAP
20 22/ 20 23	NAT 2020 KAP	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2020 KAP	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013
20 23/ 20 24	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020	NAT 2020
20 24/ 20 25	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020
20 25/ 20 26	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP	NAT 2020 KAP

5. ZÁRADÉKOK, HATÁLYBALÉPÉS

1. A pedagógiai program módosítása történhet:

- Törvényi előírás következtében
- Fenntartói rendelet következtében
- Intézményi belső kezdeményezésre - a nevelőtestület több mint 50%-a kezdeményezi - az iskola igazgatója kezdeményezi. - Szülők és a tanulók a PP módosítását közvetlenül a szülői, illetve a DÖK képviselői útján javasolhatják.

2. A módosítás:

- A módosító javaslatok elfogadásához a nevelőtestület 75 %-ának igenlő szavazata szükséges
- A módosított programot a törvény által előírt közösségek véleményezése után (SZMK, DÖK) a fenntartónak nyújtjuk be.

3. A pedagógiai program felülvizsgálata:

- Évente össze kell vetni a törvényi változások módosító hatásával, és meg kell tenni a szükséges korrekciókat. Határidő: augusztus 31.
- Átfogó értékelését és felülvizsgálatát – ha azt törvény előbb nem írja elő – minden igazgatói vezetői ciklus kezdetekor végezzük el.
- Ez a pedagógiai program legfeljebb 2025. augusztus 31-ig érvényes.

4. A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyása után a könyvtárban kerül elhelyezésre, ahol tanulók, szülők és alkalmazottak számára a nyitvatartási időn belül szabadon megtekinthető. A pedagógiai program az iskola honlapján (gorsisk.hu) olvasható.

5. Az iskola pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban – időpontegyeztetés után – az iskola igazgatója szolgál felvilágosítással.

6. Az intézmény ezen pedagógiai programja 2021. szeptember 1-től hatályos.

7. Kijelentem, hogy a Gorsium Általános Iskola Pedagógiai Programja olyan új elemeket nem tartalmaz, melyek a fenntartóra nézve többletköltséget hárítanak.

8. A pedagógiai programot a mellékletben található „Legitimációs lap” tanúsága szerint az adott közösségek elfogadták.

6. LEGITIMÁCIÓ

A GORSIUM ÁLTALÁNOS ISKOLA Pedagógiai Programját a nevelőtestület döntése alapján a mai napon jóváhagyom.

Tác, 2021. szeptember 1.

Kovács Gáborné

igazgató

Az GORSIUM Általános Iskola Szülői szervezete (SZMK) a 2021. 09. 08-i ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta az intézmény Pedagógiai Programjának módosításait.

.....

SZMK elnök

Az GORSIUM Általános Iskola Diákönkormányzata a 2021. 09. 08-i ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta az intézmény Pedagógiai Programjának módosításait.

.....

DÖK elnök